

REŠETO

Manj kot petdeset dni

Do konca leta je še manj kot petdeset dni. Dobrih štrideset pravzaprav v času, ko bo prišlo predzadnje letošnje Rešeto iz tiskarne do vas, dragi bralci. Še novembrski prazniki so vmes, potem pa proti koncu decembra tako in tako vedno zmanjkuje časa in tudi razpoloženje je vse manj delavno zagnano. In presvili se bomo v naslednje, novo, 1987. leto, leto kdo ve kakšnih neznank, težav in problemov.

Težko bi rekli, da nam je bilo v tem letu prizanešeno s kakšno posebno težavo, prav gotovo pa nam ne bo v prihodnjem in se bo nujno spopadati z najrazličnejšimi problemi na mnogih fronatah. Družbenopolitični kongresi v prvi polovici leta so podrobno analizirali stanje in razmere v naši družbi, poskušali so nakazati tudi poti in načine reševanja iz nemajhnih zagat, sprejeti so bili mnogi sklepi, dogovori, resolucije, glede na mnoge poprejšnje dogovore morda celo hudo dosti, učinki pa so pod pričakovani. Nova vlada, tudi to smo spomladl dobili po uspešno opravljenih volitvah, je stvari resno zgrabila, nam poslala nekaj paketov ukrepov, obljubila še nove.

In zdaj čakamo. Ukrepe, nove dogovore, nove rešitve. Pozabljamo, da sami sklepi niso dovolj, da je treba dogovorjeno uresničevati, vedno in povsod in da to lahko store le ljudje. Tako kot pri turizmu, ki ga predstavljajo ljudje, je tudi pri sklepih in njihovem uresničevanju. Manj kot petdeset dni je do konca leta in postoriti je treba še marsikaj. Marsikaj tistega, kar smo ostali dolžni iz tekočega leta oziroma da ne bi ostali dolžni in postorili veliko del, ki pomenijo pripravo na naslednje leto. Tekoče leto je prvo leto novega srednjeročnega načrta in za nadaljnje izpolnjevanje tega petletja nam ne more biti vseeno, kako smo uspeli zaključiti prvo leto. Dosedanji rezultati pa ne zbuja pretiranega zadovoljstva, saj močno šepamo prav na ključnih pozicijah srednjeročnih in kratkoročnih načrtov oz. njihovega uresničevanja. Tudi v naši občini, kjer na gospodarskem področju še ni bistvenih pretresov, ne moremo biti z doseženim pretirano zadovoljni. Marsikaj bi bilo lahko obljbe, čeprav je tudi res, da so mnoge težave pri nas doma posledica

zunanjih vzrokov, sistemskih težav ipd. Problemi so na področju nagrajevanja, saj je vedno več organizacij, ki niso ali pa so komaj še vsklajene pri razporejanju sredstev za OD z rastjo dohodka. Veliko težav že imamo, še več se nam jih obeta na področju skupne porabe, recimo kar vseh vrst porabe. Produktivnost pa nam pada, izkoriščenost delovnega časa je zaskrbujoča, stanje na področju delovne in druge discipline ter odgovornosti je že na meji alarmantnega in še in še. Velika bremena so to kot popotnica v naslednje leto, za katerega bi morali izdelati kar najbolj jasne plane. Osnutek resolucije, to je predvidevanj gospodarskega razvoja v naslednjem letu, postavlja predvsem tri strateške cilje — povečanje proizvodnje, povečanje izvoza in zmanjšanje inflacije. Vse jasno, le tale povečanja in zmanjševanje se nam tako rado pomeša. Doslej dosežemo bistvena povečanja le pri inflaciji namesto zmanjševanja, pri proizvodnji in (konvertibilnem) izvozu pa stagniramo ali celo nazadujemo. Bo prihodnje leto v tem prelomno? Bomo videli, moralo bi biti, saj prelomnih let in obdobji smo pri nas že vajeni.

V našem okolju nadaljujemo z družbenopolitičnimi aktivnostmi. Spomladanske volitve novih delegatskih skupščin smo ocenili kot uspešne, zdaj je treba zagotoviti še uspešno delovanje delegacij in skupščin. Zaradi tega socialistična zveza in sindikat pripravljata krajše oblike usposabljanja novoozvoljenih delegatov in sicer je bilo tridnevno usposabljanje vodij delegacij in članov družbenopolitičnega zbora te dni, v januarju pa bodo prišli na vrsto še vsi člani delegacij. Zato, da bi več vedeli in da bi se kar najbolje znašli v vlogi delegata svojega okolja v skupščinah pri sprejemanju odločitev. Te dni pa potekajo tudi volitve novih samoupravnih organov in vodstev krajevnih skupnosti v vsej občini. Želimo, da bi tudi v vodstva KS prišli spočiti, sposobni in na trdo delo pripravljeni ljudje. Tudi zaradi tega, da bi skupaj pričakali čez dobrih štirideset dni težavno leto 1987, polno neznank, pretresov, predvsem pa trdega dela. Prav od tega, od trdega in poštenega dela pa je odvisen tudi naš razvoj.

Dne 14. septembra so v Slemenih, pri Sv. Gregorju, odkrili spomenik padlim partizanom v osvobodilni vojni na območju Slemen. Na prijetni proslavi, ki je bila obenem tudi zbor borcev domicilne Levstikove brigade, je govoril predsednik občinske skupščine France Lapajne, o borbeni poti Levstikove brigade in o nekaterih današnjih gledanjih na NOB pa je zbranim spregovoril narodni heroj, častni ribniški občan general Jože Ožbolt.

Pred nami je 29. november, največji praznik naše republike. Tudi letos, ko smo se spomnili 45-letnice začetka naše revolucije, naj bi ga praznovali delavno, zavzeto, z ocenjevanjem doseženega in načrtovanjem dela v prihodnjem letu. Ob dnevu republike 29. novembru čestitamo vsem občanom ribniške občine.

Mir otrokom sveta

Dokler bodo o miru in vojni odločali odrasli, ga ne bodo imeli otroci. Vrednote mira so vrednote za otroke, ki vedo, kaj je vojna, ne pa za večino otrok, ki živijo v miru in vsak dan gledajo risanke o Rambo ali o podobnih junakih, ki puščajo za sabo na stotine sovražnikov v ležečem stanju. Ti otroci imajo ponavadi veliko možnosti, ki jih izkoristijo, ko malo odrastejo, za nakup heroina ali hašiša.

V časopisu preberemo o dvanajstletnih borcih za islam, ki so jih žrtvoval njihove iranske matere. To niso več otroci. So fizično, po svojih dejanjih in čustvovanju pa so že odrasli.

So tudi lačni otroci. Tem ne bodo dosti pomagali razni »Aidi« in ostale dobredelne organizacije, ampak spremenjen odnos razvitih do nerazvitih, bogatih do revnih. Odrasli poskrbijo, da njihovi otroci odrastejo v miru. To je v razvitih državah. Da bi imeli čimveč materialnih sredstev zase in za svoje potomce, se ne branijo izkoriščevati manj razvite države, v katerih so otroci lačni. Tam pa nimajo odrasli kaj dati otrokom. Otroci odrastejo, če medtem ne pomrejo, v lakoti ali pomanjkanju ali vojni.

Odrasli onesnažujejo okolje, oborožujejo se. To prakso bodo nadaljevali otroci. Potem otroci njihovih otrok. Do katastrofe.

Ali pa ne? Bo prišla generacija, ki bo prekinila to stanje in uvedla nov, pravičnejši red?

V katerem ne bodo poleg sitih otrok lačni?

Kjer ne bo otrok v vojni na eni strani in otrok v miru na drugi? Toda kako naj otroci, ko odrastejo, spoštujejo mir in ga uveljavijo, ko pa država, v kateri odrasajo, vsak dan propagira akcije — vojaške in propagandne — proti drugi, gospodarsko in vojaško šibkejši, toda pogosto moralno močnejši državi (Libija: ZDA, Nikaragva: ZDA...) In kako naj tam otroci, ko odrastejo ali pa niti ne, mirno gledajo otroke iz tiste države, ki je kriva za to, da je njihov dom porušen in njihov oče pod zemljo?

Tako lahko ostajajo nasprotja med deželami stoletja.

Mir odraslih je največkrat mir otrok, vojna odraslih je vojna otrok.

Darko Jankovič, 8.a
OŠ Dr. France Prešeren, Ribnica

Gospodarjenje nad povprečjem

Dajanje ocen o uspešnosti poslovanja posamezne gospodarske organizacije ali gospodarstva neke širše družbenopolitične skupnosti (občina, republika) je v današnjih pogojih zelo tvegano dejanje. Katastrofalno visoka inflacija, neskladje cen, neenaki splošni pogoji poslovanja ter obstoječ obračunski sistem, ki dopušča razne manipulacije in špekulacije pri obračunavanju ustvarjenega dohodka, ne zagotavljajo ekzaktnosti pri prikazovanju in analiziranju poslovnih rezultatov.

75 let Draga Košmrlja

Sredi oktobra je praznoval lep življenjski jubilej — 75-letnico naš častni občan Drago Košmrlj, potški rojak in dolgoletni novinar in predvsem zunanje-politični komentator. Kar tiho bi bila spolzela ta obletnica mimo nas, če ga ne bi tisto nedeljo poklicali njegovi novinarski kolegi kot gosta na Val 202 na ljubljanskem Radiu. Sam je potem zapisal v odgovoru na pismeno čestitko, da je bil tisti intervju na Valu 202 zanj priložnost, da je spoznal in občutil, kako dosti iskrenih prijateljev ima po tej naši domovini, večino takih, ki tega prijateljstva ne obežajo na veliki zvon, ga pa izpovedo morda enkrat samkrat ob kakšni izjemni priložnosti.

Drago Košmrlj je gotovo znanec slehernega Slovence. Kdo ve kolikokrat je gostoval skozi mali zaslon v slehernem slovenskem domu in s preprosto, kleno besedo davse simpatično in razumljivo pojasnjeval zapletene in na videz nerazrešljive svetovne dogodke. Prav zaradi izredne uveljavitve v novinarskem svetu smo ga v Ribnici pred skoro desetimi leti proglasili za častnega občana. Tudi zato, ker se je iz skromnih razmer potškoškega življenja znal s trdim delom prebiti tako daleč in tako visoko v novinarski svet. Pri tem pa ostati preprost potški človek, s slehernim delom svojega srca navezan na tole našo Ribniško dolino.

V imenu vseh znancev in »soobčanov« naše občine, v imenu prijateljev v naših krajih zaželimo našemu Dragu Košmrlju še enkrat, čeprav z malo zamude, vse najboljše ob njegovem visokem jubileju. Zdravo in srečno še naprej, prijatelj Drago!

Kljub temu si na podlagi razpoložljivih statističnih in drugih podatkov upam trditi, da gospodarstvo naše občine v globalu v letu 1986 vendar dokaj uspešno izpolnjuje nekatere najpomembnejše usmeritve resolucije o ekonomski politiki naše občine v tem letu.

Te usmeritve se nanašajo predvsem na rast fizičnega obsega proizvodnje, ki naj bi porasla za 4,5%, produktivnosti za 1,2%, izvoza na konvertibilno področje za 20% ter zmanjšanja zaloga.

Fizični obseg industrijske proizvodnje

Rast fizičnega obsega proizvodnje, ki v republiki presega lanskeletni nivo za 1 do 2% in s tem bistveno odstopa od plana, je v naši občini znatno višja. V devetih mesecih letošnjega leta je proizvodnja konstantno presežala lanskeletni nivo za več kot 8%, čeprav velja poudariti, da tudi letos opažamo močna negativna sezonska nihanja proizvodnje, pri čemer pade proizvodnja v mesecu juliju in avgustu tudi za več kot 50%. Stopnja rasti industrijske proizvodnje tako presega planska predvidevanja skoraj za 100%. Moramo pa opozoriti, da je tako visoka rast industrijske proizvodnje rezultat izključno povečanja proizvodnje v strojogradnji, kjer je fizični obseg proizvodnje presežal lanski nivo za več kakor 30%. Tako visoka stopnja rasti proizvodnje v strojogradnji (RIKO) seveda zahteva natančnejšo analizo vzrokov. Vsekakor pa lahko med poglavitnimi razlogi za tako povečanje omenimo aktiviranje proizvodnih investicij iz prejšnjih let, mogoče pa tudi ustrežnejše in natančnejše prikazovanje podatkov.

V lesni in tekstilni industriji izkazujemo zmanjšanje industrijske proizvodnje v primerjavi s preteklim letom. V lesni industriji je zmanjšanje indeksov rasti fizičnega obsega proizvodnje predvsem posledica težav pri oskrbi s hlodovino, pa tudi delnega prestrukturiranja proizvodnje, ki ga je zahtevalo domače in tuje tržišče. Ocenjujemo tudi, da se bo proizvodnja v tekstilni industriji z aktiviranjem proizvodnih investicij v Suknu Zapuže TOZD Jurjevica v zadnji četrtini leta povečala.

Izvoz

Poslabšanje splošnih pogojev poslovanja izvoznikov so v jugoslovanskem in slovenskem gospodarskem prostoru povzročili, da se je izvoz absolutno zmanjšal, kar velja za enega od najbolj negativnih pokazateljev uspešnosti

jugoslovanskega gospodarstva pri izvajanju programa dolgoročne stabilizacije. Za našo občino so podatki o gibanju izvoza bistveno drugačni. Izvoz na konvertibilno področje je v devetih mesecih letošnjega leta bil za 35% večji od izvoza v istem obdobju preteklega leta, s čimer je bil letni plan dosežen že s 75%. Med izvozniki še naprej prednjači Eurotrans, ki je v devetih mesecih ustvaril tudi največ čistega deviznega priliva (skoraj 3 mio dolarjev). Najvišji indeks povečanja izvoza izkazuje RIKO (61%); mnogo ne zaostaja INLES, ki je povečal svoj izvoz na 40%.

Uvoz s konvertibilnega področja se je v devetih mesecih povečal v primerjavi z lanskim letom celo za 206%, vendar je stopnja pokritosti konvertibilnega uvoza z izvozom še vedno 1,7.

Zaloga

Rast zalog dokončane proizvodnje zaradi premajhnega povpraševanja na trgu, pa tudi zalog nedokončane proizvodnje in repromateriala zaradi notranjih slabosti v organizaciji poslovanja je v drugi polovici leta 1984 in v letu 1985 predstavljala enega najtežjih problemov našega gospodarstva. V le-

V septembru je ribniško občino obiskal predsednik slovenskega izvršnega sveta Dušan Šinigoj s sodelavci in se v razgovorih s predstavniki družbenopolitičnega, samoupravnega in gospodarskega življenja v občini zadrževal ves dan. Ogledal si je delovno organizacijo Riko in se seznanil s stanjem v njej in vizijami prihodnjega razvoja Rika, nato si je ogledal primarni kompleks lesne predelave v Inlesu ter se obširno pogovoril s širšim političnim in gospodarskim aktivom občine. Predvsem je pohvalil vsa tista prizadevanja v občini, ki vodijo k boljšim gospodarskim dosežkom, večjemu izvozu, višji kvaliteti, večjemu vključevanju znanja v proizvodnjo, pa tudi širšo skrb za položaj delovnega človeka. Na sliki — z razgovora v delovni organizaciji Riko.

tu 1986 se je proces rasti zaloga ustavil in ima zlasti v drugi polovici letošnjega leta tendenco zmanjševanja.

Zaloga izgotovljenih proizvodov so se v letošnjem letu kot posledica povečanega povpraševanja na domačem trgu ter povečanega izvoza občutno zmanjšale, ustavila pa se je tudi rast zaloga nedovršene proizvodnje in repromateriala, čeprav so seveda te zaloge objektivno še vedno prevelike in vežejo preveč obratnih sredstev, kar se preko visokih obresti odraža na zmanjšanju dohodka. Najbolj občutno zmanjšanje zaloga kažejo prav tisti izdelki, kjer so bile zaloge v preteklem letu najbolj kritične. Tako so zaloge končnih lesnih izdelkov (INLES)

znašale v mesecu septembru le 30% vrednosti zaloga iz istega obdobja preteklega leta, oziroma le 63% povprečnih zaloga preteklega leta.

Zaloga teh proizvodov konstantno padajo iz meseca v mesec že od aprila letošnjega leta.

Kakor pri ocenjevanju uspešnosti nacionalnega jugoslovanskega oz. slovenskega gospodarstva moramo tudi za gospodarstvo naše občine ugotoviti, da so posamezne kategorije oziroma pokazatelji uspešnosti med seboj diametralno nasprotni.

Če ugotavljamo, da na sektorju industrijske proizvodnje, gibanja zaloga, izvoza, produktivnosti, gospodarskih investicij in podobno dosegamo in presegamo plansko zastavljene cilje, pa vendar na nekaterih področjih gospodarstva in gospodarske politike občutno odstopamo od planiranega razvoja. Negativni odmiki od resolucijskih usmeritev so najbolj opazni na področju delitve dohodka, saj se delež gospodarstva v ustvarjenem dohodku še naprej zmanjšuje, osebni dohodki vse bolj prekoračujejo rast dohodka, zaradi česar se akumulativna sposobnost gospodarstva zmanjšuje. Napor za povečanje ekonomičnosti, to je zmanjševanje stroškov porabljenih surovin in energije, so vse manj intenzivni in učinkoviti. Navedeni negativni trendi so identični ocenam, ki veljajo za celotno slovensko in jugoslovansko gospodarstvo. Zmanjševanje deleža ribniškega gospodarstva v ustvarjenem dohodku in zmanjševanje akumu-

lativnosti ter reprodukcijske sposobnosti kot globalen pokazatelj je seveda zaskrbljujoč pojav, predvsem pa je zaskrbljujoč pojav pri tistih organizacijah združenega dela oziroma temeljnih organizacijah združenega dela, ki že sedaj poslujejo na meji rentabilnosti, saj bi pri njih nadaljevanje teh trendov imelo lahko katastrofalne posledice.

Periodični obračuni za III. četrtletje sicer ne bodo v nobeni TOZD v naši občini (razen TOK Gozdarstvo) pokazali izgubo, je pa velika nevarnost, da se bo zaradi neustrezne delitve dohodka v bližnji prihodnosti med izguba pojavil še kak TOZD.

F. Lapajne

Trihinelozna preta

V kratkem bo stopila v veljavo občinska odredba o obveznem izvajanju veterinarsko-sanitarnih pregledov mesa zaklanih prašičev. Odredba obvezuje vse lastnike prašičev, ki so bili kupljeni iz drugih krajev in republik, da dajo ob zakolu meso pregledati veterinarski postaji na trihinelozo. Pregled mesa ni samo priporočljiv, ampak je obvezen tudi ob zakolu za domačo porabo. Zakaj?

Trihinelozna je zajedavska bolezen živali in človeka. Ugotovljeno je, da za boleznijo oboleva preko 100 vrst domačih in divjih živali ter človek. Najčešče so okužene lisice, volkovi, medvedovi ter divji in domači prašiči. Človek se skoraj v vseh primerih okuži z mesom ter suhimi mesnimi izdelki (pršut, salame, klobase) domačih in divjih prašičev.

Po uradnih podatkih Zveznega zavoda za zdravstveno varstvo v Beogradu je v preteklem letu bolelo v Jugoslaviji okoli 1240 oseb. Toliko primerov trihineloze ljudi ni bilo ugotovljeno v naši državi v vseh letih pred tem. Okužbe so nastale zaradi uživanja mesa okuženih domačih in divjih prašičev, medvedov in jazbecov.

Trihinelozo povzročata spolno zrela glistica, kiji pravimo lasnica ali trihinelela in njene ličinke. Ličinke zaužije človek z okuženim mesom. V tankem črevesu ličinke spolno dozori v samce in samice. Po oploditvi samci poginejo, samice pa živijo okrog 6 tednov v tankem črevesu. V tem času izleže vsaka samica do 10.000 ličink, ki se zavrtajo v črevesno steno in po mezovalni ter s krvjo pridejo v mišice, kjer se trajno naselijo. V mišicah se ličinke zvijejo, okrog posamezne ličinke pa se oblikuje mešiček limonaste oblike. Dokazano je, da so ličinke v mešičkih žive do konca življenja okužene živali ali človeka, v suhih mesninah pa so ugotovili žive ličinke tudi po 12 letih.

In kakšna so bolezenska znamenja pri človeku?

Od 5. do 15. dneva po zaužitju okuženega mesa opazijo bolniki prebavne motnje in često bruhanje. Pojavijo se pekoče bolečine v žvekalnih mišicah, v ramenih, nogah in križu. Bolniki težko dihaajo zaradi poškodb mišičnega dela trebušne prepone. Neznosne so bolečine ob očesnih zrklih. Telesna temperatura obolelih oseb se giblje med 38° in 40° C, bolniki se potijo, moti jih svetloba, imajo otečene in zaprte veke ter otečen obraz.

Bolezen se neredko konča smrtno, če je bilo zaužito veliko ličink lasnic. Pri ustreznem zdravljenju se znaki boleznile počasi izgubijo, boljše se počutijo bolniki šele po dveh mesecih.

Da bi preprečili obolenje ljudi za trihinelozo, je bila sprejeta že omenjena odredba, ki pod kaznijo zavezuje lastnike prašičev, da dajo meso na pregled. Kako to opravimo?

Čimprej po zakolu domačega prašiča in vsekakor pred uživanjem mesa mora lastnik živali odnesti na veterinarsko postajo košček mesa trebušne prepone zaklane živali v velikosti oreha.

Delavci veterinarske postaje pa so dolžni čimprej opraviti pregled vzorca s tako imenovanim trihineloskopskim pregledom. Okuženosti mesa ni mogoče ugotoviti s prostim očesom.

Še enkrat poudarjamo, da je navedeni pregled mesa obvezen zlasti ob zakolu prašičev, ki so jih lastniki kupili od prekupčevalcev iz drugih republik. S tem postopkom zavarujemo zdravje lastne družine in tistih, ki jim ponudite koline. Izognete se tudi neljubemu postopku pri sodniku za prekrške, kateremu vas je dolžan prijaviti veterinarski inšpektor, ko zve, da niste ob zakolu prašiča dali vzorca mesa na pregled.

Da pa bi preprečili vnos trihineloze v Slovenijo z okuženimi prašiči, smejo delovni ljudje kupiti prašiče za rejo ali zakol pri rejcih v Sloveniji ali preko svoje kmetijske zadruge, ki lahko nabavi živali iz neokuženih krajev. Prepovedano je kupovanje od nepoznanih prekupčevalcev iz drugih krajev Jugoslavije.

Odredba, ki urejuje vso problematiko trihineloze bo izšla v Skupščinskem uradnem listu Dolenjskega lista, objavljamo pa jo tudi v tej številki Rešeta.

VETERINARSKI INŠPEKTOR
Štefanič Bogomir, dipl. vet.

ODREDBA

O OBVEZNEM IZVAJANJU VETERINARSKO-SANITARNIH PREGLEDOV MESA ZAKLNIH PRAŠIČEV

1. člen

S to odredbo se na območju občine Ribnica odreja obvezen veterinarsko-sanitarni pregled mesa zaklanih prašičev s trihinoskopijo, ki so bili dopremljeni iz okuženih občin ali iz občin z nejasno epizootiološko situacijo. Veterinarsko-sanitarni pregled opravi Veterinarski zavod Krim Grosuplje DE Ribnica.

Veterinarsko-sanitarni pregled je obvezen tudi, če je meso prašičev namenjeno za lastno domačo porabo ali za krmljenje živali.

2. člen

Veterinarsko-sanitarni pregled je obvezen za meso divjih prašičev in medvedov, ne glede na to ali je njihovo meso namenjeno za javno potrošnjo, za porabo v lovski organizaciji, za lastno domačo porabo ali za krmljenje živali.

Veterinarsko-sanitarni pregled opravi pred uporabo, obdelavo oziroma predelavo Veterinarski zavod Krim Grosuplje DE Ribnica.

3. člen

Občinska veterinarska inšpekcija in Veterinarski zavod Krim Grosuplje DE Ribnica morajo izvajati obvezne posebne preventivne ukrepe za preprečevanje in zatiranje te boleznile in tudi prosvetljenje prebivalstva zaradi preprečevanja širjenja trihineloze in zavarovanja zdravja potrošnikov.

4. člen

Lovske organizacije in lovci morajo izvajati naslednje ukrepe:

- zakopati ali sežgati vsa živalska trupla, če je truplo na nedostopnem kraju, če je onemogočen transport zaradi izjemnih vremenskih razmer in v podobnih izjemnih primerih;
- prijaviti pogin divjadi pooblaščenim veterinarski službi, obenem pa zavarovati živalsko truplo do prihoda delavca pooblaščenega veterinarske organizacije ter preprečiti živalim pristop do trupla. Veterinarskohigienska služba bo v tem primeru zagotovila prevoz trupla s kraja pogina do zbiralnice;
- preprečiti porabo mesa divjih prašičev in medvedov (ne glede na to, ali je meso namenjeno za javno potrošnjo, za porabo v lovski organizaciji, za lastno domačo porabo posameznega lovca ali za krmljenje živali), dokler ni z veterinarsko-sanitarnim pregledom ugotovljeno, da ne vsebuje trihinele;
- preprečiti porabo poginjenih prašičev za prehrano divjadi (npr. medvedov ipd.), dokler ni z veterinarsko-sanitarnim pregledom ugotovljeno, da ne vsebuje trihinele;
- zbirališča oziroma shrambe odrtih kož divjih živali, zveri in divjadi morajo biti tako urejene, da do njih in v nje ne morejo priti glodalci, pes in mačka.

5. člen

Zaradi preprečitve vnosa boleznile v prašičerejske obrate so rejci dolžni izvajati naslednje ukrepe:

- predvsem morajo biti previdni pri nakupu živali. Prašiče lahko nabavljajo samo v rejah, ki so zdrave, živali ne smejo izvirati iz krajev ali rej, v katerih je zadnja leta ugotovljena trihinelozna ali v krajih z neznano zdravstveno situacijo. O tem naj se posvetujejo s krajevno veterinarsko službo;
- stalno morajo preprečevati okužbo prašičev, zato ne smejo uporabljati nekuhanih kuhinjskih in drugih odpadkov živalskega izvora za krmljenje prašičev;
- zagotoviti morajo neškodljivo odstranjevanje trupel poginjenih glodalcev in drugih živali, pri katerih se trihinelozna pojavlja (prašič, pes, mačka, podgana itd.) (zakopavanje, sežiganje oziroma prijava pogina domačih živali veterinarski organizaciji);
- reja prašičev mora biti dosledno ločena od gozdnih živali (preprečiti pašo v bližini gozda);
- sistematično morajo uničevati podgane in miši v prašičerejskem obratu (deratizacija).

6. člen

Nadzorstvo nad izvajanjem te odredbe opravlja pristojni občinski organ veterinarske inšpekcije.

7. člen

Kršitev določb te odredbe se kaznuje po zakonu o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo (Uradni list SFRJ, št. 43/76).

8. člen

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

PREDSEDNIK IZVRŠNEGA SVETA
Peter Levstik, dipl. ing. agr.

Da se pregrejemo skozi to zimo...

Za soncem greje najceneje...

V Ribnici sta organizirna dva večja ogrevalna kompleksa: prvi na Trgu Veljka Vlahoviča skupaj z nekaterimi stanovanji Trubarjeve, Prešernove in Vrtnarske ulice in drugi na Prijateljevem trgu. Kako je za stanovalce prvega poskrbela delovna organizacija, ki so ji poverili ogrevanje in kako so se stanovalci drugega kompleksa organizirano kar sami pripravili na letošnjo ogrevalno sezono?

Na trgu Veljka Vlahoviča s kurilnimi napravami gospodari komunalno podjetje Komunala Ribnica. Njihovo poslovanje je v drugem letu gospodarjenja postalo utečeno. Sredstva, ki se v glavnem zbirajo z mesečnimi akontacijami uporabnikov, zaradi poostre nega načina plačevanja dotekajo redno. Komunala Ribnica je torej že pred sezono napolnila stotonsko cisterno s kurilnim oljem. Kurjač, sicer obrtnik, pogodbeno skrbi za vroče kotle in če bodo naprave delovale optimalno, se v prihodnjih mesecih ni bati prezebanja (mimogrede: kurjač je omenil, da bo pred hudim mrazom treba zamenjati dva grelca). In cena ogrevanja? Že spomladi so jo določili na skupščini samoupravne interesne skupnosti in znaša 152 din/m² ogrevalne površine. Po grobih ocenah se giblje

nekje na sredini lestvice cen ogrevanja. Kaj vse je drugje vključeno v ceno ogrevanja, je namreč težko reči. Na Trgu Veljka Vlahoviča pa si pomagajo po ceniti ogrevanje tako, da so letos za kakšen dan odložili začetek kurilne sezone, čas ogrevanja je izveden na minimum, s pametnim poslovanjem pa prihranijo kar 150 odstotkov pri stroških za elektriko, porabljeno pri ogrevanju.

Na Prijateljevem trgu imajo ogrevanje organizirano v »lastni režiji«. Pred lansko sezono so izvedli med prebivalci naselja anketo, s katero so se namenili zbrati čimveč informacij in želja o ogrevanju v zimskem času. Odziv je bil tolikšen, da so se z njenimi rezultati namenili seznaniti tedanjega predsednika izvršnega sveta občine. Žal niso dobili odgovora. Ugotovitve so torej

uporabili interno pri izvajanju konkretnih ukrepov. V njih pa je bilo čutiti nezaupanje, da bi skrb za ogrevanje prevzela DO Komunala (ker še ni bilo pravih podatkov in izračunov glede ogrevanja). Zato so izrazili željo, da ostane pri ogrevanju v lastni režiji. Pri tem ostajajo še danes. Na centralno ogrevanje je priključenih šest od osmih stolpičev (dva sta se priključitvi uprla).

V teh šestih stolpičih je skupaj 120 stanovanj s skupno ogrevalno površino 7348 m². Dogovorili so se, da bodo zbirali sredstva glede na porabo olja na m². Centralna blagajničarka (tov. Hiti-Kočevarjeva, na pobudi katere temelji ves sistem poslovanja) denar zbran z mesečnimi akontacijami redno veže v banki za tri mesece. Tako denar, medtem ko čakajo na kurilno olje oziroma medtem, ko je cisterna polna, ne »propada«. Pri takem poslovanju jim je lani pri ceni 112 din/m² in porabi olja 14,5/m² in dolžini kurilne sezone od 18. oktobra do 5. maja 1986 v njihovi 40 tonski cisterni ostalo še 2,51 olja na kvadratni meter ogrevalne površine za naslednjo sezono. Po teh podatkih sodeč so gospodarili bolje kot v prej omenjenem naselju, a kot rečeno, primerjave so lahko zelo relativne.

Pripomniti velja, da vse stroške ogrevanja plačujejo sami (kurilno olje, elektrika, kurjač), le tekoče vzdrže-

vanje kurilnih naprav krije oz. naj bi pokrivala stanovanjska skupnost iz stanarine (stroškov z administracijo nimajo). Sprašujejo se, kaj bo čez nekaj let, ko bodo naprave iztrošene. No, za to sezono so si uspeli zagotoviti olje in kurjača. Kurilni odborproti rešuje vse druge probleme in kot trdijo, so na letošnjo sezono dobro pripravljeni. Skratka: kljub odsotnosti pomoči širše družbene skupnosti (ali pa ravno zaradi tega?) skušajo delovati kot odgovorna skupnost, ki ji ni vseeno, kako bodo njeni posamezni člani premagali zimo.

Ogrevanje stanovanjskih naselij v Ribnici je torej v fazi, ko se je vsako od obeh kurišč organizacijsko vpeljalo in v okviru svojih možnosti racionaliziralo stroške. Vprašanje pa je, če se je smotno zadovoljiti z doseženim.

Nekateri stanovalci obeh naselij še vedno nimajo zaupanja v obstoječi ogrevalni sistem (kdo nam pa more očitati improvizirane drvarnice na javnih zelenicah, ko pa je nafta tako nezanesljivo gorivo, pa tudi »centralna« se lahko pokvari, da o tem, kako malo nam kurijo, sploh ne govorimo...?). Treba pa se je zavedati, da pot k smotnejši in zanesljivejši organizaciji ogrevanja pač ne vodi nazaj h »kmečkim« ognjiščem. Predah, v katerem zaradi dobre (samo)organiziranosti ogrevanja in ugodnega položaja nafte na trgu letošnjo zimo ne bi bilo treba nositi drv postopnicah, pa bi bilo torej bolj smotno kot za pripravljanje drv izkoristiti za temeljito pravno dolgoročne strategije ogrevanja v Ribnici kot celoti.

STANE HAFNAR

Hiša nesrečnega imena

Zadnje čase, ko je v Ribnici že pričelo primanjkovati stanovanj (trenutno ni v gradnji nobeno družbeno stanovanje in kaže, da tudi prihodnje leto ne bo gotovo!), cene stanovanjskega kvadratnega metra pa dosegajo že komaj razumljive višine, vedno pogosteje nanesse beseda zdaj tu zdaj tam na opuščeni vojaški stanovanjski blok (menda je bilo v njem 12 stanovanj) v Majnikovi ulici nasproti zdravstvenega doma. Kaj je oziroma kaj bo s tem blokom, tako se je glasilo tudi delegatsko vprašanje na zadnji seji družbenopolitičnega zbora skupščine občine. Konkretnega odgovora nismo slišali, saj bi ga v tem trenutku težko kdo dal, vodstvo skupščine pa je bilo zadovoljeno, da čim prej v razgovoru z vojaškimi oblastmi dožene njegovo usodo. Stavba je namreč vojaška, stara približno 30 let in že več let prazna. Menda se v obnovo stanovanj ni splačalo vlagati in stanovalci so se pred leti preselili v nova stanovanja. Problematična je tudi lokacija stavbe neposredno ob šoli oz. telovadnici in ovira nadaljnji razvoj tega dela Ribnice. Lokacija je bila sporna že ob gradnji objekta pred tremi desetletji, ko so ga postavili tako rekoč sredi njiv. Na poti nam je bil takrat, na poti nam je danes. Obnova, v kolikor bi do nje prišlo, bi bila izredno zahteven in drag poseg, pa še nobenega funkcionalnega prostora ni okrog stavbe. Rušenje je prav tako drag šport in verjetno v Ribnici nimamo denarjev niti za eno niti za drugo. Stavba pa veselo sameva in — propada. Iz nje je že bilo odnešeno vse, kar se je odnesti dalo, odprtine so odprte, streha pušča in že otroška igra bo prej ko slej v bloku in okrog njega postala nevarna zadeva. Da ne govorimo o skaženem okolju v tem sicer lepo urejenem delu našega

mesta. Po zamislih nekaterih bi ta del Ribnice lahko še lepše uredili — od šole in mimo telovadnice ter nasproti zdravstvenega doma in vrtca naj bi uredili Titov spominski park z 88 drevesi. Seveda pa je napoti nesrečni vojaški blok. O usodi stavbe in o bližnjih stanovanjskih načrtih v Ribnici bomo poročali kaj več prihodnjic.

Kaj mora graditelj vedeti?

Kot smo omenili v prejšnji številki občinskega glasila, bomo tokrat večino odmerjenega prostora uporabili za napotke pri pridobivanju potrebne dokumentacije za gradnjo oz. adaptacijo stanovanjskih objektov. Pri dosedanjem delu namreč opažamo, da veliko interesentov za gradnjo oz. adaptacijo že v začetku, to je ravno pri pridobivanju potrebne gradbene dokumentacije, poišče nasvet v upravi zadruge. Nadaljevanje sestavka pa bi posvetili obračunavanju prometnega davka in sicer z namenom, da bi vsak zadržnik lahko sam preveril oz. izračunal ceno za reprodukcijo (to je ceno brez prometnega davka). Pri tem bi radi obvestili vse zadržnike, ki poslujejo preko zadruge, da zahtevajo kopije plačanih računov. Večino računov smo sicer že odposlali po pošti, vendar vseh verjetno vsak zadržnik ni dobil in si tako tudi ne more ustvariti prave slike svojega finančnega stanja. Le s takim načinom obojestranskega informiranja bomo poslovali v zadovoljstvo vseh, to pa je tudi eden od ciljev naše zadruge.

metalka

61000 Ljubljana p.p. 01-202

Dalmatinova 2

Telefon 311-155, 327-261

Gradbeni material

Obveščamo vas, da vam za vašo gradnjo lahko nudimo naslednje osnovne gradbene materiale:

CEMENT, OPEKO, SIPO-REX, APNO.

Vse vam dostavimo na gradbišče po predhodnem dogovoru.

V nadaljnjem programu vam nudimo termo in hidroizolacijske materiale kot so: tervol, novoterm, stiropor, kombi plošče, perlit, strešno lepenko, izotekt, ibitol, bitumenske smole. Omenjene materiale vam nudimo po tovarniških cenah, možen je lasten prevzem v našem skladišču v Vižmarjih ali naša dostava na gradbišče.

V našem prodajnem programu imamo tudi betonski strešnik proizvajalcev Strešnik Dobruška vas, Kograd Dravograd in Gorenje Varstroj Lendava, katera vam dostavimo na gradbišče po tovarniških cenah.

Priporočamo se in vas tovariško pozdravljamo.

Kako do gradbene dokumentacije? Gradbeno dovoljenje

V kolikor želi občan pričeti z gradnjo stanovanjskega objekta, mora v skladu z Zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor najprej dokazati, da razpolaga z zemljiščem, na katerem namerava pričeti z gradnjo in pridobiti lokacijsko dovoljenje. Gradbeno dovoljenje je potrebno ravno tako pridobiti za t. i. rekonstrukcije (spreminjanje nosilnih elementov objektov, namembnosti objekta ipd.), dozidave in nadzidave.

Razpolaganje z zemljiščem bodoči graditelj dokaže z zemljiško knjižnim izpisom, ki nesme biti starejši od dveh mesecev, vzporedno s tem dokumentom pa se dostavi tudi kopijo katastrskega načrta v M 1 : 1000. Omenjeno dokumentacijo bodoči graditelj dvigne v Geodetski upravi v Ribnici ali Kočevju. Pri tem pa moramo vsekakor opozoriti vse interesente za gradnjo, da se predhodno pozanimajo, ali je zemljišče, na katerem nameravajo začeti gradnjo, s srednjeročnim prostorskim planom predvideno za takšne posege. To informacijo se dobi na Krajevni skupnosti ali na Skupščini občine, Komite za družbeno planiranje, gospodarstvo in proračun. Nadaljnja pot do pridobitve lokacijskega dovoljenja je pridobitev vseh potrebnih soglasij k lokaciji objekta. Katera soglasja je potrebno pridobiti, navede na posebnem obrazcu pristojni organ (Komite za družbeno planiranje...). Po pridobitvi vseh soglasij pristojnih in prizadetih organov in z ogledom s strani PA Ljubljana (ing. Rejc), omenjena projekтивna organizacija izdela lokacijsko dokumentacijo z vsemi priloga-

Člane zadruge obveščamo, da je zadržni svet začel z aktivnostmi okrog priprave skupščine zadruge, ki je po novem organizirana na delegatskem principu. Vse člane, ki imajo kakršnekoli predloge za izboljšanje poslovanja zadruge, prosimo, da le-te posredujejo ustno ali v pisni obliki v upravo zadruge.

mi, kot to zahteva zakon. Po oddaji pravilno sestavljene zahteve za izdajo lokacijskega dovoljenja (vloga se odda v vložišču Skupščine občine) mora pristojni organ (Komite za družbeno planiranje...) v roku enega meseca izdati ustrezno odločbo oz. lokacijsko dovoljenje. Na osnovi lokacijskega dovoljenja se pri registrirani projekтивni organizaciji pridobi glavni načrt objekta, pridobi se še dokončna soglasja za priključitev na komunalne vode, sprememba namembnosti zemljišča in nato se pri organu, ki je izdal lokacijsko dovoljenje, zaprosi za izdajo gradbenega dovoljenja.

Potrdilo o priglasitvi del

V kolikor objekt adaptiramo in stem ne spreminjamo zunanje videza

Stanovanjska zadruga Riko ima uradne ure za stranke v naslednjih terminih:
ponedeljek od 7.00 ure do 14.00 ure
sreda od 10.30 ure do 14.00 ure
petek od 7.00 ure do 13.30 ure
 Vse informacije dobite v upravi zadruge na tel. 861-611, int. 350.

objekta in ne posegamo v nosilne dele konstrukcij, zadošča za izvedbo le potrdilo o priglasitvi del. Le-tega bodoči graditelj pridobi na osnovi dokazila o razpolaganju z zemljiščem (zemljiško knjižni izpis in kopija katastrskega načrta) in z opisom nameravanih del. Pristojni organ mora na vlogo za priglasitev del odgovoriti najkasneje v tridesetih dneh po vložitvi

Zadržnike prosimo, da ob dvigu naročilnice pokažejo člansko izkaznico. Pri tem vse koristnike naročilnice opozarjamo, da se lahko z naročilnico v trgovini dvigne le toliko materiala, kolikor je napisano na naročilnici. Vsako popravljanje naročilnic se kaznuje v skladu z zadržnimi pravili.

pravilno sestavljene vloge. Če se potrdilo v tem roku, ki je predviden z zakonom, ne izda, se šteje, da ni ovir za izvajanje priglašanih del.

Bistveno olajšano pot pa imajo graditelji, ki bodo gradili v območju predvidenim z zazidalnim načrtom, saj so v tem primeru že dana vsa soglasja h gradnji predvidenih objektov. S plačilom vseh določenih zneskov (komunalni prispevek, zemljišče in elektro soglasje) bodo imeli ti graditelji že odprto pot do izdaje lokacijskega dovoljenja.

Nekaj o prometnem davku

Stanovanjske zadruge so na osnovi Zakona o prometnem davku oproščene plačila prometnega davka za reprodukcije materiale, ki spadajo v tarifno številko 1. in 11, po že prej omenjenem zakonu.

a) v tarifno številko 1 spadajo naslednji materiali:

- pesek, mivka, kamen
- cement, apno, mavec, maltit
- betonski bloketi, betonski strešnik, beton, dimniki
- armaturne mreže, betonsko željezo, žica, žičniki
- ibitol, bitumen, strešna lepenka, izotekt, PVC folija
- material za elektroinstalacije
- material za vodoinstalacije (tudi

pipe, litoželezne kadi, WC emajlirani kotliček)

— materiali za centralno kurjavo (tudi peči, radiatorji ipd.)

— talne obloge (topli pod, itison, tapison, vinaz ipd.)

— steklo, barve, laki, lepila

— rezani in tesani les

— vse vrste cevi (PVC, ltž, svinčene, pocinkane, črne, pohištvene)

Ti materiali, nabavljeni z naročilnico stanovanjske zadruge, so oproščeni plačila prometnega davka v višini 30,9% (17,4% temeljni prometni davek in 13,5% posebni republiški prometni davek). Obstojajo pa tudi izjeme in sicer so to materiali, ki se priključujejo na instalacijsko omrežje. Za te materiale se pri nakupu plačuje temeljni prometni davek v višini 17,4%. Najštejmo nekaj tovrstnih proizvodov: radiatorji, ventili, bojlerji, LTŽ kopalniške kadi, el. števeci in ure, vodomeri, pipe, elektro omarice, vtičnice, doze, stikala...)

B) pod tarifno številko 11 pa so naslednji materiali:

— stavbno pohištvo (okna, vrata, senčila)

— parket, lesene zidne in stropne obloge

— proizvodi iz keramike (ploščice, sanitarni kompleti, zidna in strešna opeka)

— okrasni kamen

Navedeni materiali so, nabavljeni z naročilnico stanovanjske zadruge, oproščeni plačila prometnega davka v višini 21,5% (8% temeljni prometni davek in 13,5% posebni republiški prometni davek).

Prav tako se tudi pri tej skupini materialov za elemente, ki se priključujejo na instalacijsko omrežje, plača temeljni prometni davek v višini 8%. To so naslednji proizvodi: sanitarni kompleti (WC školjke, umivalniki, bideji).

Posebnost pa so materiali, ki jih je možno že v maloprodaji kupiti brez prometnega davka. To so — peči na trda kuriva

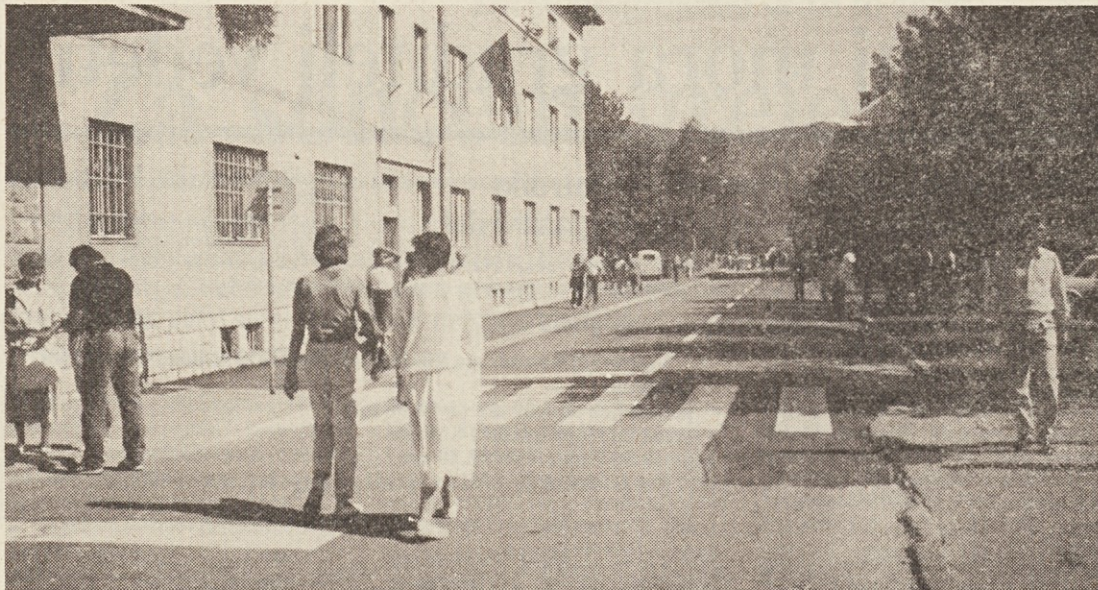
— toplotno izolacijski materiali.

A. Rus

Občane obveščamo, da se v stanovanjsko zadrugo Riko lahko včlanijo tudi vsi tisti, ki objekte adaptirajo ali na objektu opravljajo vzdrževalna dela.

v tem primeru potrebujejo za začetek poslovanja preko zadruge potrdilo o priglasitvi del in predračun stroškov.

Sejem

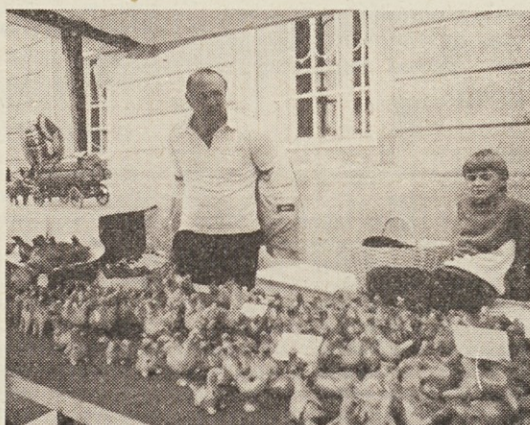
Dan ribniškega sejma je pomenil tudi novo ribniško pridobitev na komunalnem področju. V dveh mesecih so delavci Cestnega podjetja Novo mesto temeljito prenovili vegasto Kolodvorsko ulico. Urejena je kanalizacija, obnovljene druge inštalacije v zemlji, pred šolo so uredili poseben prostor za šolske avtobuse. Na izkušnjah počasne prenove Partizanske ceste lani in predlanskim smo dvomeče spremljali letošnje početje na Kolodvorski in videli, da so glede na dogovorjeni rok — držali besedo. Malce težko smo se doslej navadili na novost na Kolodvorski ulici — v primerjavi s Solsko in Partizansko cesto ni prednostna.

Sejem se uradno začne z mimohodom suhorobarjev, narodnih noš in vseh, ki lahko prispevajo k živopisnosti prireditve. Posebna zanimivost so nosači velikih in težkih ribniških krošenj, ki pa so majhne in lahke v primerjavi s krošnjami, ki so jih nosili od vasi do vasi nekdanji krošnjarji.

Milan Čirovič, dolgoletni ribniški kulturni delavec, slikar in vzgojitelj v šoli je od poletja vodja turistične trgovine Spominkarstvo. Z ribniškim sejmom se je privajal na nov posel, ki semu zdaj z vso dušo predaja. Posel po malem cvete, čeprav si želi precej več sodelavcev — izdelovalcev spominkov, kot jih ima sedaj. Sicer pa — turizem smo ljudje...

Šimkov Jaka iz Prigorice nasmejano gleda svojo malo vojsko lončenih kokoši, petelinčkov, konjičkov, ki v ritki piskajo, žvrgolcev in drugih lončenih izdelkov. Lončarstvo je bilo razvito v spodnjem koncu Ribniške doline in danes so le še trije lončarji v Prigorici in Dolenji vasi.

Lepa, topla, sončna septembrska nedelja. Zjutraj, dopoldne in popoldne, pa še malo zvečer. V Ribnici sredi moje dežele tostran, na sončni strani Alp. Seveda — tradicionalni ribniški semenj suhe robe in lončarstva...

»Turizem s(m)o ljudje.« je s širokom nasmehom na ustih, stoječ na pragu Spominkarstva sredi Ribnice modroval Milan Čirovič, do nedavna šolnik na ribniški šoli in zadnje mesece vodja Spominkarstva, trgovine ribniškega turističnega društva. Da, turizem so ljudje in smo ljudje, je lahko vsakdo ponosno ugotovil ob pogledu na nepopisan vrvež sredi Ribnice. Ribniški semenj je bil v polnem teku. »l'di je blu tülku, dese je kar trlu, k'pcu, prodajaucu in fjerbcu...«, z vedrega neba se je široko smejala toplo sonce, kaj bi še hoteli več in bolje?!

Enajstič zapored je v zadnjih desetih letih zaživela Ribnica svoje zdaj že uveljavljeno sejmsko življenje. Vsako leto znova sejem potrjuje pravilnost odločitve turističnih delavcev pred leti za organizacijo prireditve, ki naj bi popularizirala našo značilno domačo obrt, jo v turističnem pogledu še bolj uveljavila, predvsem pa dala novih spodbud pešajočemu zanimanju Ribničanov za tradicionalno obrt domačih krajev in prednikov.

Organizatorji — turistični delavci — imajo vsako leto čez glavo težav in trdega dela, da spravijo prireditev pod streho. Navadno je stvar organizirana pod pokroviteljstvom obrtnega združenja, letos je pomagala kmetijska zadruga kot eden pomembnejših dejavnikov pri razvoju suhorobarstva, še več pa bi lahko dosegli z angažiranjem domačega združenega dela. Sejem naj bi dejansko postal ribniška prireditev, ne le turistična zanimivost, in tedaj bi gotovo dosegli še več. Ne nazadnje pomembnejšo vključenost gostinstva, predvsem zasebnega, ki morda mnogo premalo jemlje prireditev kot turistično zadevo, s katero naj bi hodilo z roko v roki. Organizatorji prireditve pač pripeljejo v Ribnico veliko obiskovalcev in ne more nam biti vseeno, s kakšnimi občutki bodo zapustili naš kraj. Gostinska ponudba pri tem ne igra tako nepomembne vloge. Pa še se tu in tam komu zdi prireditev nepotreben nebodigatreba, zaradi katerega je treba le več delati. To seveda ni turizem, saj turizem smo ljudje, predvsem ljudje dobre volje in odprtih rok in src.

Prvo nedeljo v septembru je torej enajsti ribniški semenj suhe robe in lončarstva privabil v Ribnico spet tisoče radovednežev, katerih mnogi so se šli malce turizma, povezanega z morebitnim nakupom pristnega ribniškega spominka, koristnega lesenega ali lončenega predmeta. Mnogim je obisk sejmske Ribnice že navajena vsakoletna obveznost in potreba, če je le lepo vreme. In doslej smo Ribničanje še vedno znali poleg sejma organizirati tudi sejmu primerno vreme!

Sejem naj bi prikazal zanimivo raznovrstnost pristne ribniške domače

bil je živ

obrti. Žal so mnogi suhorobarski izdelki le še muzejska zanimivost ali preoblikovan v miniaturnen spominek, marsikaj pa se je ohranilo in ponovno razživelo tudi po zaslugi dosedanjih sejmov. Posebna zanimivost sejma naj bi bili posamični izdelovalci, ki prikazujejo, kako se izdelava nek predmet — obodi, vitre, žlice, škafi itd. Žal je na sejmu prisotnih izdelovalcev iz leta v leto manj in drugi žal — iz leta v leto je več najrazličnejših kramarjev, ki so letos preplavili že dobršen del sejemske Ribnice. Sicer so izrinjeni iz strogega centra na obrobje, vendar mnogo bolje bi bilo, za samo suho robo in lončarstvo in vse skupaj kot turistično prireditve, če bi jih sploh ne bilo. Z njimi je močno načet sicer zanimiv, prav edinstven videz prireditve.

Značilnost sejma — mimohod, otvoritveni ceremonial, vrvež množice. V mimohodu, ki označuje uradni začetek prireditve, ne manjkajo narodne noše, suhorobarji — izdelovalci in prodajalci — zdomarji, narodne noše, pevci, krošnje, godbeniki in še kdo. Otvoritev sejma je navadno opravljena z nagovorom predstavnika družbenopolitične skupnosti, pokrovitelja in organizatorja, godbo in ribniško pesmijo. Vsega tega zaradi slabega ozvočenja in siceršnjega hrupa po prizorišču skóro ni slišati ali pa vedo, kaj se dogaja na tribunici na vogalu Miklove hiše, le najbližji. Sicer pa je sejem z vsem svojim trgovskim živžavom tako in tako že v polnem teku in za prodajo ali nakup nihče ne čaka na županovo znamenje. Vse poteka spontano, mimo vseh organizacijskih poskusov, spraviti prireditve v točne časovne okvire in norme.

Organizatorjem je treba dati tudi za letošnjo prireditve vse priznanje. Prav tako sodelujočim nosilcem in ohranjevalcem tradicij domače obrti, vsem tistim, ki so se trudili za dobro počutje vsaj dvajset če ne več tisoč gostov kot tudi vsem tistim prijateljem Ribnice in ribniške tradicije, ki so to lepo septembrsko nedeljo spet prišli k nam. Gasilci, športniki, lovci in gobarji in še kdo so zglédno organizirali prehrano in z izkupičkom iz izpraznjenih društvenih blagajn pregnali pajke in pajčevino.

Ribniška sejmska prireditve je pomemben del v razvoju in utrditvi turistične dejavnosti v našem koncu Slovenije — moje dežele. Bila naj bi začetek, kateremu naj bi sledilo nadaljevanje vse do tiste zaokrožene celote, ki bo uvrstila tudi našo dolino med pomembne turistične kraje dežele na sončni strani Alp. Do tam nam še marsikaj manjka in s samim besedovanjem ne bo mogoče storiti kaj prida. Ne gre le za spreminjanje odnosa do domače obrti, pač pa za spreminjanje odnosa do turizma in turistov, za višje kulturne vrednote, za dolgotrajen proces in pot do ciljev, ki jih poznamo in jih želimo doseči.

Tekst in foto: F. Grivec

Tudi godba mora biti, saj drugače ni prave »parade«, mimohoda, ni pravega vzdušja na prireditvi. Domači, ribniški godbi je tokrat prišla na pomoč uveljavljena godba milice iz Ljubljane. Oboji in vsak zase so kar dobro rezali strumne koračnice.

»Le predi dekle, predi...« smo zapisali lani pod podobno sliko. Tudi preja je za naše kraje značilna domača obrt, ki se je v današnje čase le še redkokje ohranila. Le še malo naših žensk zna oziroma je pripravljenih vzeti v roke prejo in vrteti kolovrat. Dekleta na sejmu so se izkazala in pritegnila poglede mnogih zvedavih obiskovalcev.

Narediti miniaturnega Ribničana s krošnjo in ga opremiti s številnimi majcenimi lesenimi predmeti ni mačji kašelj. Pokojni Herman Urbančič je menda prvi pričel izdelovati male Ribničarje Urbane, kasneje so se pojavili še nekateri drugi. Med najmlajšimi je gotovo Kromarjev Aleš iz Dolenje vasi, ki je svoje Ribničane postavil v stroge vrste na stojnici sredi Ribnice, pripravljene za odhod po svetu. Do večeraj jih je kar precej odšlo »zduma«, daleč v širni svet.

Številna društva vsako leto na sejmu poskrbe za lakoto in žejo tisočev obiskovalcev. Gasilci, lovci, gobarji, športniki in še kdo na improviziranih stojnicah ponudijo obiskovalcem značilne specialitete — čevapčiče, ražnjiče, pleskavice, letos pa so najbolj vlekle lovske specialitete in še posebej gobarske specialitete. Na sliki ribniški gobarji so imeli ves čas polne roke dela.

Prvi festival humorja, satire in karikature Ribnica

Pobuda

Zamisel in idejni osnutek festivala je prispeval ribniški rojak Miha Mate, pisatelj in publicist.

Priprava, organizacija

Organizacijskih priprav se je lotila kulturna skupnost Ribnica. Treba je bilo takorekoč iz nič, brez kakršnih vzorov in posnemanj, zgraditi organizacijsko okostje festivala. Potrebno je bilo »iznajti« način, kako pritegniti humoriste, da sodelujejo s svojimi prispevki. Brez pravih izkušenj in v okviru omejenih finančnih in »kadrovskih« možnosti je bilo treba sestaviti privlačen festivalski program. Tudi javnost je morala zvedeti, da se v Ribnici dogaja nekaj posebnega, tako širša kot domača.

Izvedba

Festival se je izoblikoval v zaključeno celoto. Kar 105 avtorjev je poslalo na naslov organizatorjev preko 300 aforizmov, 50 satir, preko 40 satiričnih pesmi, 25 humoresk, 8 monodram in 131 karikatur, ki so jih zbrali v posebni publikaciji festivala.

Na več krajih sta bili uprizorjeni dve monodrami: Dobri mož v belem avtorja Franja Frančiča ter Široka usta izpod peresa Mihe Mateta. Ogledati si je bilo mogoče razstavo karikatur. V dobri uri so se v dvorani Doma JLA odvrteli slovenski animirani filmi. Na zaključni slovesnosti so bile najboljšim podeljene nagrade.

Sodelujoči

Domačin Medard Pucelj in član SSG Trst Stane Starešinič kot izvajalca monodram, bivši slovenski minister za kulturo dr. Matjaž Kmecl kot slavnostni govornik, Fran Milčinski — Ježek kot častni gost (žal na festival ni mogel priti, poslal pa mu je duhovito pozdravno pismo), Mija Škrabec-Arbanas in Vojko Zidar kot bralca satiričnih pesmi in aforizmov ter Vili Vodopivec kot duhoviti povezovalc programa so imena, ki so festivalu dala svojstven mik.

Gostitelji

Dom JLA je vzorno gostil jedro dogajanj festivala. V Sodržiči so se organizacije prireditev zaradi pomankanja časa sicer malo prestrašili,

vendar so v TVD Partizan uspeli pripraviti vse potrebno. V Loškem potoku je prireditev gostila šola, šolarji pa so pretežno sestavljali tudi občinstvo.

Obiskovalci

Devet prireditev si je ogledalo nekaj čez 500 ljudi. Če vzamemo, da jih je kakih 150 prišlo od drugod, potem bi težko govorili o ravno množični udeležbi domačega občinstva.

Organizatorji

Pod težo odgovornosti za uspeh festivala so se pri njegovi organizaciji in realizaciji preveč naslonili na pomoč zunanjih gostov, prizkušenih mojstrov, in premalo na domače (skrite) talente. Kakorkoli že, če vseh Ribničanov ravno niso uspeli poenotiti s festivalom, so drugi poenotili festival z Ribnico. To pa tudi nekaj velja!

Odmevi

Kar je bilo za popularizacijo premalo storjenega pred festivalom, so časopisi, radio in televizija popravila po njem. Prav vsi srednji časopisi so

mu namenili del svojega prostora, radio jena drugem programu pripravil reportažo, televizija pa je odlomke monodram predvajala v nedeljskem popoldnevu. Sicer pa vsepovsod pohvale in želje po dolgem življenju festivala.

Posebne pohvale

Dr. Matjažu Kmeclu za moralno podporo in za mero, ki jo je odstopil za umerjanje višine nagrad.

Mihi Matetu za idejno in praktično osmišlitev festivala.

Medardu Puclju za uspešen nastop na odrskih deskah.

Načrti

Razmišljajo o bienalu. Z organizacijo festivala na vsaki dve leti bi avtorji imeli čas za rojevanje novih humornih prebliskov, organizatorji čas za pripravo prireditev, ostali Ribničanje pa čas za razmislek o svojem odnosu do festivala.

Posebno obvestilo!

Knjižica s prispevki, poslanimi na festival, se dobi v Spominkarstvu in Merkatorju. Obilo razvedrila!

Jože Petelin

Aforizmi

V finih rokavicah se sicer ne da dobro delati, vendar se da čudovito zasluziti!

Naš politični sistem je že zgrajen do zadnje — fraze.

Oboroževalna tekma je postala skrajno dolgočasna. Kar naprej nastopata isti moštvi.

Če so na političnem odru slabi igralci, že na sredini predstave pade zastava!

Če ti dobro stopijo na prste, ne moreš več zvižgati nanje!

Pomlajevanje kadrov je pri nas najuspešnejše v najstarejšem poklicu.

Narod si bo trobil sodbo sam preko izvoljenih delegatov.

Tudi računalniki imajo spomin. Kako čudovite memoare bodo pisali na stara leta!

Pozor: v obtoku je večja količina ponarejene zgodovine!

Stopnice, na katerih se potijo karieristi, so spolzke — od pljunkov!

Poznam satirika, ki je preširoko odprl usta, pa so mu zaplombirali — jezik!

Delati se neumnega, je privilegij pametnih!

Prvi festival humorja, satire in karikature Ribnica 86

Ježkovo pismo

Dragi kolegi humoristi, drage kolegice — če je katera med vami? — ljubi moj Ribničani!

Vesel sem, da ste se zbrali v tem veselem kraju, da boste zrahljali in pognojili njivico našega humorja. Saj, kje bi vam šel humor boljše v rast kot prav tu v Ribnici, kjer že stoletja živi rod veselih in dobrih ljudi!

Zahvaljujem se vam, da ste me povabili medse, toda povedati vam moram, da jaz humorja ne gojim več. Zdaj hodim na pokopališče, da se počasi aklimatiziram. Sploh pa mi je tam zelo všeč. Tam je tako mirna publika. Sploh se ne smejejo, če povem: Nekoč je bil nekdo, ki je tako zelo ljubil vodstvo države kot svojo domovino. Tam vedo, da je to samo pravljica.

In se sploh ne razburjajo. Tam so že zdavnaj spoznali, da je že od nekdaj tako. Tudi čarovnice so nehali sežigati ne zato, ker je zmanjkalo čarovnic, ampak zato, ker se je podražila kurjava. Sicer pa tudi vi veste, da je človek razumno bitje: nič ga ne bo spametovalo. Še naprej se bomo na napakah učili delati napake. Vendar — naj vas potolažim: sploh ni res, da je danes slabše kot včeraj. Nasprotno: danes je boljše, kot bo jutri!

Zato, dragi moji, poskrbite za smeh! S smehom smo si pomagali tudi v tistih težkih vojnih dneh, pa si pomagajmo še danes! Kaj nam pa drugega sploh ostane?

Pa lepo pozdravljeni vsi skupaj!

V Ljubljani, 11. oktobra 1986

Govor na zaključni prireditvi prvega festivala humorja, satire in karikature v Ribnici

Pobeg na osvobojeno ozemlje humorja

Spoštovane tovarišice in tovariši, humoristi in Ribničanje! Japonski pregovor, ki je tudi zelo blizu slovenskemu ljudskemu prepričanju, pravi, da je politiku poglavito orodje tri cole debel jezik. Takšnega je imel eden prvih slovenskih politikov in diplomatov, tisti Ribničan, ki je raztrgano Višnjo goro in zakrpani Žužemberk z dolgim jezikom in veliko zvitostjo skup spravljal, njihov spor zglajeval, na koncu pasoga nagnali iz Višnje gore nazaj v Ribnico, ko se jim je posvetilo, da jih je oboje okrog pri-
našal. Ni bil ravno svetel z gled kasnejšim rodovom slovenskih politikov, čeprav bi še marsikoga morali Slovenci nagnati, po nečem pa je le bil — po humorju!

Kajti humor je zimski plašč življenju, saj nas pogosto zebe; je rešilni pas na valovih življenja, da se ne potopimo; je veseli pogrebec za smrtjo samo; je sončni žarek duha in je popolna svoboda duha; popolna suverenost. Ortega y Gasset je bil prepričan, da revolucija niso bari-
kade, temveč stanje duha — če pa je tudi boj za svobodo, potem gnezdi humor v njenem intimnem jedru. — Ker je bistveno znamenje življenja. Starakoroška ljudska pripovedka z Obirskega pripoveduje o popotovanjih Kristusa in svetega Petra po svetu; ob priložnosti skoraj pohodila moškega in žensko pri najlepšem, najstarejšem in najljube-
nivejšem opravilu, Kristusu, je bilo nerodno, zato je slovesno vzdignil prst in rekel svetemu Petru: »Glej, Peter, tukaj se človek dela!« Peter, svet mož, ki je vedel iz svetega pisma samo to, da je človeka napravil bog iz ilovice, pa je prikimal in dodal: »Saj je že skoraj naraven, samo med nogami ga še malo pili.«

V smrti, ki je konec vsakršne življenjske svobode, ni veliko humorja, ali pa je žalosten in črn. V »delanju človeka«, ki je začetek nas vseh, paničkoliko: kajti življenje je svet možnosti — in katera človekova možnost je popolnejša od te, da naredi človeka, ki je najpopolnejši, čeprav malo počasnejši in komodnejši računalnik, najbolj vsestransko orodje, energetsko daleč najbolj varčnanaprava in ob tem še mnogo več! Zato se človek od sivih časov naprej veseli te svoje sposobnosti, iz nje je pognala cela civilizacija humorja.

Kadar se ustraši smrti, hitro zleze k možu ali k ženi pod kovter, tisti, ki skozi steno poslušajo njun boj za svobodo in življenje, pa se veselijo in delajo šale iz tega; kdor se jezi na taščo, napravi vic iz nje in se je vsaj za svoje notranje potrebe osvobodi, komur so nadležni politiki in politika, pobegne pred njimi na osvobojeno ozemlje humorja. Svobodna skupnost je skupnost humorja, strpnosti in nasmehljane dobrohotnosti.

Hvala bogu zato, da smo ob Pavlihu in Partljiču, ki je zagotovo naš najboljši komediograf, ob številnih odličnih afo-

Nagrajenci:

I. Humoreska in satira

1. Jože Petelin za satiro Janezek in njegovi pregovori
2. Marjan Tršar za humoresko Moj emancipirani avto
3. Peter Pavlovec za satiro Kulturni animator

II. Humoristične in satirične pesmi:

1. Dominik Rešičič
2. Žarko Petan
3. Viktor Plemelj

III. Aforizmi:

1. Jože Petelin
2. Žarko Petan
3. Sonja Budna

IV. Monodrama

1. Franjo Frančič za monodramo Dobri mož v belem
2. Marjan Moškrič za monodramo Iz žabje perspektive
3. Vinko Vasle za monodramo Urednik v škripcih

V. Karikatura:

1. Bine Rogelj
2. Stane Jagodič
3. Dragan Bosnić

ristikih, med katerimi je na primer Petan evropska avtoriteta, ob izvrstnih karikaturnistih, kot so Rogelj, Kos, Amalietti, Maček, Pečar in drugi, ali pa prvovrstnih rokovskih komikih, kot so lačni Franci, Breclj in drugi, dobili še tale ribniški festival humorja in satire! Saj je še eno jasno znamenje, da nismo samo povoženo in melanholično ljudst-

vo, ki že ne ve več, kaj bi samo s sabo in zato piše pesmice ali pa se samo sebe pobija — tako bi hoteli ti in oni — temveč da živimo tudi svobodno in sončno življenje.

Prosim, to ni poceni, aktivistični in govorniški optimizem politika s tricol-
skim jezikom, to je skoraj malce praz-

nično vesela ugotovitev ob današnji priložnosti in ob bogatih rezultatih vašega razpisa. — Skoraj do konca prejšnjega stoletja je bil slovenski humor normalen, sočen, sicer robat, ampak učinkovit — takšen kot ga še zmeraj poznamo iz planinskih koč in prijaznih veselic. Potem pa smo se v strašni tekmi narodov, ki je pripeljala do obeh svetovnih vojn in današnje atomske grožnje, ustrašili svoje majhnosti in odgovornosti zase. Smeh se nam je zataknil v grlu, nam pognal kislosmešne grimase v obraz in misel, začeli smo se na veliko in na silo spakovati, prepričani, da gre za humor — v resnici pa ga je zmožel le še redkokdo. Le postopoma smo v njem spet začutili orožje svobode, zdravilo proti nebogljenosti: saj ni nujno, da je v nebogljenem telesu tudi nebogljen duh! V NOB se je učinkovitost humorja ničol-
oliko potrdila. — Po vojni pa smo postali hudo slovesni in načrtni, načrtovali smo tudi humor. Ampak kako boš načrtoval nekaj, kar je neprirodno, načrtnem humorju, ob katerem se kljub temu ne smejiš, začel nastajati tako imenovani čokoladni humor, tisti, ki zapira: neugnan, bogat, politikoskrunski, trdoživ in poln sproščene fantazije. Šele ob njem je postopoma zorelo spoznanje, da je najbolj resna tista družba, ki sama sebe ne jemlje preveč resno. Zaradi večev so nehali zapirati, razen tistega moža, ki je svojo ženo po lastni izjavi ubil »za vic«, o čemer poroča Tof v zadnjem Nedeljskem. S takšnim ozadjem je vaš festival humorja precej več kot vesela ribniška prireditev, in mu zato vsi zaželimo dolgo življenje!

— Če sledimo žlahtnemu izročilu naših brezštevilnih sestankov in moramo tudi na našem zborovanju sprejeti delovne sklepe in zaključke, potem bi zaenkrat predlagal tele:

1. da se v Ribnici čimprej postavi spomenik višnjanskemu Ribničanu Kozmeku kot enemu prvih slovenskih humoristov in politikov, ki je opravil važno diplomatsko poslanstvo med Višnjo goro in Žužemberkom;

2. da se ta festival postopoma internacionalizira; za začetek bi bilo zaradi stabilizacijskih časov mogoče najboljšje, da se kmalu skliče mednarodno posvetovanje vseh, ki poskušajo biti slavni z izmišljanjem vicev na račun svoje skoposti, predvsem seveda z Gorenjci in Škoti kot častnimi gosti — da se boste Ribničani še komu drugemu smejali, ne samo sebi;

3. da tudi posled storite vse za dolgo življenje tega festivala, kot ste si ga izmislili, in

4. da vsi skupaj čestitamo letošnjim, prvim, nagrajencem!

Naj živijo ribniška široka usta in širok duh! Pa ne samo v Ribnici!

MATJAŽ KMECL

Mini anketa

Sonja Levstek: Ker je bil to prvi festival, mislim, da bi morali poskrbeti za večjo obveščenost. Vsekakor bi bilo zelo zaželeno, da festival ostane, kajti ljudem je težko, pa se malo humorja kar prileže.

Janez Gruden: Festival je uspel, stvari so začrtane v pravi smeri. No, zaključna prireditev bi lahko bila malo bolj sproščena in razgibana.

Peček Breda: Ideja o festivalu se mi zdi kar resna, danes smo se prav razvedrili, kajne? Z zastavljenim je treba na vsak način nadaljevati.

Jure Cihlař: Ribnica je posrečeno okolje za festival. Goji tradicijo humorja. V Piranu so nam podobni poskusi propadli. Upam, da bodo Ribničanje bolj trdoživi. Sam bi sodeloval s karikaturο.

Izbira svojega zdravnika

Uvajamo novo rubriko — Zdravstveni kotichek. No, ni ravno rubrika, pač pa smo se z dr. Švabom v našem zdravstvenem domu dogovorili, da bi v vsaki številki Rešeta odmerili nekaj prostora stikom našega zdravstva z občani. Začenjamo z zapisom tesnejšem povezovanju občanov — bolnikov z zdravnikom, z razmišljanji v zdravstvu o novih načinih sodelovanja in skrbi za boljše zdravje občanov. In ker začneja dr. Švab svoje razmišljanje z vlogo in pomenom zdravnika v določenem okolju v nekdanjih časih in pri tem jemlje za merilo našega nepozabnega doktorja Janeza Oražma, povejmo da je njegov lik še danes, po toliko letih med Ribničani živ, globoko vkoreninjen. Predvsem starejši ljudje ga še poznajo in dolgo časa, morda še tu in tam dandanašnji, je bilo med ljudmi merilo za ocenjevanje delovanja posameznega zdravnika prav delo našega ljudskega zdravnika, globoko človeško čutečega dohtarja in predvsem do zadnjega vlakna Ribničana — Janeza Oražma. Povejmo še, da bo v začetku decembra minilo že enaindvajset let od smrti doktorja Oražma. Danes bi gotovo bil ponosen na urejenost zdravstva v naših krajih in v tem, kar imamo danes, je gotovo tudi velik del njegovih življenjskih prizadevanj. Naj bo ta naš prvi zdravstveni kotichek posvečen tudi njegovemu spominu!

Starejši prebivalci ribniške občine se še spominjajo svojega doktorja Janeza Oražma. Znan je bil daleč naokoli kot dober zdravnik in človek, ki je znal prisluhniti težavam svojih bonikov. Več kot zdravila sta mu pomenili topla beseda in prijazen nasvet. Skrbel je za celotno prebivalstvo občine in je poznal cele družine v več generacijah. Na žalost doktorja Oražma ni več. Z njim je izumrla cela vrsta drugih, podobnih zdravnikov, ki so na tak način znali skrbeti za ljudi. Pokopala jih je prav tista medicina, ki je s svojim neslutnim razvojem izredno zmanjšala umrljivost dojenčkov in porodnic. Z razvojem zdravstvenega varstva se je izredno povečalo število pregledov in potreb po zdravniških stovitvah. Vsak je imel pravico dobiti za svojo bolezen brezplačno zdravljenje. Zaradi tega je prišlo v določenem obdobju do problema čakalne dobe. Ponekod so ljudje čakali na zdravnikov pregled cele ure, od daleč so prihajali zgodaj zjutraj samo zato, da bi jih zdravnik tisti dan pregledal.

V Zdravstvenem domu Ribnica smo ta problem uspešno rešili. Ljudje so se navadili, da prihajajo k zdravniku kadarkoli čez dan, zdravniki pa na redno prihajanje v službo in delovno disciplino. Zaradi tega se je čakalna doba na pregled v našem zdravstvenem domu izredno skrajšala.

Vendar je ta razvoj, tako kot vsak drug, prinesel s seboj še druge, neprijetne učinke. Ker je bila izbira zdravnika popolnoma prosta, so začeli bolniki tavati od enega zdravnika do drugega, tako da se je pogosto na istem bolniku v tekočem letu zvrstila vsa ekipa zdravnikov, ki delajo v zdravstvenem domu.

S takšno organizacijo dela so se uspešno reševale zlasti akutne motnje v zdravstvenem stanju prebivalcev. Večina bolezni, zaradi katerih sedaj umirajo ljudje, in ki prinaša s seboj najvišji bolniški stalež, pa je takih, da ne zahteva takojšnje, nujne obdelave, ampak predvsem stalen nadzor. Praktično lahko rečemo, da vsak bolnik z resno kronično boleznijo (in teh je vse več) nujno rabi svojega zdravnika, enega samega. Za te bolezni je bistveno, kako je bolnik voden. Pod tem pa razumemo predvsem to, da hodi na redne preglede k enemu zdravniku, ki ima na tak način pregled nad njegovim zdravstvenim stanjem.

Če takšen bolnik v enem letu zamenja več različnih zdravnikov, pa naj bodo ti še tako dobri strokovnjaki, je to že s strokovnega sta-

lišča slabo. Poglejmo si samo problem visokega krvnega pritiska. Vsak zdravnik ima svoj način zdravljenja te bolezni, eden uporablja ena zdravila, drugi druga, eden naredi vse preiskave ob prvem pregledu bolnika, drugi še ob ponovnem ali kdaj drugič. Vsak od teh načrtov zdravljenja je s strokovnega stališča pravilen in mu ni kaj oporekati. Prav vseeno je, h kateremu zdravniku hodite zaradi pritiska, samo pametno je hoditi k enemu. Če boste zdravnika zamenjali, potem bo moral začeti vse znova, ker ne bo vedel, do kod sta s prvim prišla. Pogosto bo moral ponoviti nekatere že opravljene preiskave. Če pa boste zdravnika redno menjali, obstaja resna nevarnost, da vas bodo vsi zdravniki po vrsti odpravili s prvim zdravilom, ki jim pade na pamet, brez natančnega pregleda, ker se bodo zanašali da je to naredili že zdravnik pred njimi.

To pa je že druga nevarnost: če vas zdravi samo en zdravnik, potem je on dosti bolj odgovoren za vašo zdravje, kot če se nad vašo boleznijo preizkuša vedno kdo drug. S tem, ko si izberete enega, stalnega zdravnika, ubijete dve muhi na en mah: njemu olajšate delo, hkrati pa ga tudi prisilite, da se z vami resneje ukvarja, kot če ste samo občasen gost v njegovi ordinaciji.

Obstaja pa posebna skupina ljudi, ki jim način, ko vedno znova lahko zamenjajo zdravnika, zelo ustreza. V mislim imam bolnike, ki

izkoriščajo bolniški stalež. Njim je seveda v interesu stalno menjavanje zdravnika, saj potem lažje pridejo do bolniške, ki jim je stalni zdravnik ne bi odobril.

O problemih stalnega zdravnika smo se v zdravstvenem domu na sestankih pogosto pogovarjali in prišli do zaključka, da je treba na tem področju nekaj narediti in vplivati na naše bolnike tako, da bi se začeli odločati za enega zdravnika. Pri tem smo se zedinili, da naj bi vsak bolnik imel enega, izbranega zdravnika. Hodil naj bi le k njemu, k drugim zdravnikom pa le izjemoma. Ob tem načelu smo se srečali z določenimi težavami.

Prvi problem je narava našega dela. Zagotoviti moramo neprekinjeno zdravstveno varstvo 24 ur na dan, kar pomeni, da dela vedno eden od zdravnikov v nočni izmeni in je zato praktično nedosegljiv za svoje bolnike. Do pred kratkim je bil to posebno resen problem, saj je nočni zdravnik delal ponoči po ves teden. To smo rešili z novim urnikom, po katerem zdravnik nikoli ne dela ponoči ves teden, ampak nekaj dni v vsakem tednu.

Problem je tudi obveščanje bolnikov o tem, kdaj bo kakšen zdravnik v službi. To smo uredili tako, da ima vsak zdravnik pri sebi razpored svojega dela, napisan vsaj za štirinajst dni naprej. Ravno tako so o razporedu dela zdravnikov obveščene sestre, ki delajo v kartoteki in tiste, ki so dežurne pri telefonu. Poskusili bomo tudi urediti, da bo na oglasni deski zdravstvenega doma visel en izvod urnika. O urniku dela se boste lahko torej informirali pri samem zdravniku, pri sestri v kartoteki, na oglasni deski ali po telefonu.

Kako ukrepati, kadar vašega zdravnika ni v službi? Rešitev je sorazmerno preprosta. Verjetno je res vseeno ali vam angino pozdravita ali oni zdravnik in če se boste porzali res ne boste hodili spraševati, kateri zdravnik je ta trenutek v službi. V primerih, ko bo šlo za nujno stanje, ki zahteva takojšnjo obdelavo pri zdravniku, boste šli pač h kateremukoli. V ostalih primerih, ko pa stvar ni tako nujna, vam svetujem, da svojega zdravnika počakate.

Tako smo si zdravniki, ki delamo v splošni službi, zamislili nov način dela. Trudili se bomo, da bo uspešen. Želimo si, da bi se čimveč ljudi odločilo za enega, stalnega zdravnika. Ideal, ki bi ga želeli doseči in ki je možen samo z vašim sodelovanjem, je v tem, da bi se za enega zdravnika odločila cela družina. Morda bi se nam tako uspelo bolj približati idealom dr. Oražma, od katerih smo se včasih po nepotrebnem preveč oddaljili.

dr. Igor Švab

Kaj je s telefoni?

To vprašanje je v zadnjem času kar pogosto, saj je bilo telefonsko omrežje zgrajeno v sorazmerno kratkem času in 14. 8. letos je bil razpisan prvi tehnični pregled. Dan pred tem pa so delavci PTT ugotovili, da so na pred tremi leti položenem kablu napake (odsek Prilesje-Dolnje Podpoljane), tako da so tehnični pregled odpovedali. Kabel je pred leti polagal Tegrad, zato je bila bojazen o zastoji pri odpravljanju okvare kar opravičena, saj se pri nas običajno težko dogovorimo, kdo je kriv in kdo bo napako odstranil. Po mnogih intervencijah smo kot kaže stvar le uredili, saj je bil za 3. XI. ponovno razpisan tehnični pregled. Upajmo, da bo sedaj vse v redu in da bodo PTT-jevci držali obljubo in še letos začeli s priklop-ljanjem vseh 50 telefonskih priključkov v naši krajevni skupnosti. Akcijo s PTT-jem smo začeli s 44 prijavi, v času gradnje pa se je število zaokrožilo in če bo vse po načrtu, bomo v KS telefonsko dobro »pokrili«.

Izkoriščam priložnost, da nekatere naročnike opozorim na redno plačevanje, na kar nekateri radi pozabijo. Res je, da nismo uspeli poslati položnic vsem, kot smo prehitro obljubili, saj bi bilo dela za nas amaterje tako še več, zato čimprej in tekoče poravnajte svoje obveznosti brez tega »izgovora«.

Velike Poljane in cesta do Sv. Tomaža asfaltirani

Izredno zahtevna rekonstrukcija ceste skozi Velike Poljane je bila kljub nekaterim težavam pred mesecem dokončana. Zahtevnost rekonstrukcije je povečala istočasna obnova starega vodovodnega omrežja in pa izgradnja odvodnjavanja, pri katerem so nekateri hoteli spremeniti staro zakonitost, da pač voda »dol« teče in ne vpraša, po čigavi zemlji.

Kot verjetno veste, smo za asfaltiranje vasi Velike Poljane na referendumu izglasovali dodatni samoprispevek. Izvedbo le-tega je ovirala dolga lanska zima, tako da smo zadnji rok za plačilo obveznosti iz naslova samoprispevka s sklepom sveta krajevne skupnosti premaknili v junij. Večina samoprispevka je bila namreč poravnana s prodajo lesa Inlesu. Žal ugotavljam, da samoprispevek v celoti ni realiziran, tako da bo ta »dolg« morala izterjati občinska davčna uprava. Tudi tu

Zadrževalnik pred dograditvijo

Nekajkrat smo že pisali o pripravah na gradnjo in o gradnji vodnega zadrževalnika v Prigorici, ki naj bi z zadrževanjem poplavnih voda Ribnice, Bistrice in Sajeveca odpravil pogoste nevsučne poplave Ribniške doline. Ob večjih nalivih je naše sicer mirno vodovje podivjalo in vsaka poplava je povzročila velike materialne škode na poljih, gospodarskih in stanovanjskih poslopijih, v delovnih organizacijah, komunikacijah itd. Zadrževalnik (učeno mu pravimo tudi akumulacija) v Prigorici naj bi zadrževal najhujši pritisk poplavnih vod, iz njega pa se bo voda počasi odtekala po strugi. To ne bo stalno jezero in večji del tudi doslej malo koristnih površin znotraj zadrževalnika bo uporabnih tudi kasneje (košnja). V zadrževalnik na potoku Ribnica bodo speljane tudi odvečne vode Bistrice in Sajeveca po posebnem rovu, ki naj bi bil, tako zatrjujejo izvajalci, dograjen še pred koncem novembra. Tudi nekaj sto metrov dolg jez nad Prigorico je že gotov in samo še čaka večjih voda. S tem bo osnovni del velike in drage akcije (nekaj deset starih milijard dinarjev) končan, predvidenih pa je še več drugih del na naših vodotokih. Uredili naj bi strugo Ribnice skozi Prigorico in Doljenjo vas, posebno skrb pa bodo posvetili tudi potoku Rakitnišča oziroma Obrhu, ki tudi

prispeva svoj ne ravno majhen delež pri poplavljanju doljenjskega polja. Kaj več in kaj bolj (poljudno) strokovnega bomo o zadrževalniku

in tovrstnih načrtih poskušali zapisati prihodnjič. Na sliki — del jezu prigoriškega zadrževalnika, še predno je bil dokončno urejen.

so nekateri lahko našli denar za plačilo telefona in asfaltiranje svojega dvorišča, za našo cesto skozi vas pa denar ne gre od rok, pa četudi se je ravno znesek iz naslova samoprispevka kot prvi pojavil na hišnih vratih.

Res je bilo teh obveznosti letos kar malo preveč, toda po zaključku akcije bomo na to pozabili, ostala pa nam bo urejena vas in pa v zavesti prijeten občutek.

Sredino vasi okoli starega vaškega vodnjaka bo treba urediti spomladi in urediti še nekatere druge stvari, pa bo izgled Velikih Poljan čisto prijeten.

Bo v »Vahtnici« zagorela luč še letos?

Pri napeljavi telefona proti Gornjim Podpoljanom se je porodila ideja, da bi ob telefonskem kablu »potegnili« še električnega in tako dobili v »Vahtnico« tako dolgo obljubljeni elektriko. To je tudi prvi primer, kot pravijo na Elektro-Kočevje, da je nekdo ponudil telefonski drog tudi za elektro kabel.

Letos sprejeti pravilnik namreč omogoča, da se pod določenimi pogoji ta dva voda obesita na isti drog. Tu bi se zahvalil Elektro Kočevje, saj je kljub nekaterim nejasnostim, ki se ob takih skupnih naložbah pojavljajo, dovolil, da smo na relaciji Škrajnek-Bukovica, Ravne-Oblak in Žukovo-Vrh-Grmada koristili njihove droge in tako precej pocenili sicer izredno drago investicijo.

Približno polovica trase Vahtnica-Gornje Podpoljane bo tako namenjene obema porabnikoma, za drugo polovico pa je morala KS poskrbeti sama. Zopet smo šli v »fehtarijo«, naleteli na polno razumevaje pri gozdarjih, do-

mači iz Vahtnice so izkopali jame in obelili 7 kostonjevih drogov. Kabel bo takega preseka, da bo v perspektivi lahko nanj priključen elektromotor gnal vodo iz izvira Struga v rezervoar nad Gornjimi Podpoljanami. Trenutno nimamo še rešeno plačilo za izgradnjo omrežja z vodom SKS 3x35x71, 5x1x16 m², ki bo po predračunu stalo 2.693.250 din. Kot že rečeno, pa so gradbena dela opravili domači iz »Vahtnice«, postavitve pa bo plačala KS. To je po predračunu vredno 585.200,— din. Računamo, da bo luč v »Vahtnici« še letos, saj bi tako realizirali davno željo in potrebo še ene naše hiše.

Franc Šilc

Kratke iz Dolenje vasi

Ulice v Dolenji vasi

Lončarji v Dolenji vasi ne morejo biti slabši od Ribničanov, ki imajo ulice že dvajset let ali Sodražanov, ki so jih dobili lansko leto, pa so se še sami odločili za poimenovanje ulic. Resnici na ljubo niti ne toliko zaradi »fovšije« do drugih kot zato, ker ima naselje že krepko nad dvesto hiš in skoro polovica je označenih z »n. h.« Skupščina občine Ribnica je na oktobrski seji sprejela odlok o poimenovanju ulic v Dolenji vasi. In za kakšne ulice so se Dolenjevaščani odločili? Za preprosta domača imena, s katerimi so že doslej imenovali posamezne predele naselja. Glavna ulica skozi vas je **Lončarska cesta**, cesta proti Lipovcu **Ulica Petra Kozine** (v tej ulici je bil rojen P. Kozina, gospodarstvenik in ustanovitelj tržiškega čevljarstva, ki kot Peko nosi Kozinovo ime), **Za vodo** je ulica med potokom in glavno cesto, mimo Tesarstva Orazem pa je **Obrtniška ulica**. Od »Skoncovih« je mimo šole proti Rakitnici **Šolska ulica**, novo naselje v Humcu se imenuje **Humec**, cesta od avtobusne postaje proti Rakitnici pa **Za Humcem**. **Mali Humec** je ulica od Šolske ulice do hiše Draga Zobca v Malem Humcu. Od križišča ceste proti Blatom preko hriba do prigroriškega mostu je **Hrib**, od te ceste se odcepi v novo naselje **Kostevec**, pred cerkvijo pa mimo župnišča proti glavni ulici **Strma pot** na desno in na levo do Šobarjevih **Gredice**. Skupno ima Dolenja vas dvanajst ulic, obljubili pa so, da bodo pozidali novih hiš še za kakšno ulico, če se bo teh prvih dvanajst obneslo.

Novo pokopališče

V Dolenji vasi načrtujejo gradnjo novega pokopališča za naselji Dol. vas in Prigorica in verjetno tudi Blata. Pokopališče bo na Hribu med Dolenjo vasjo in Blatami. Osnutek načrta je bil dalj časa v javni razpravi, zdaj pa so načrti v glavnem gotovi, precej daleč je tudi pri ureditvi zemljišč in spomladi prihodnje leto bo pač treba pljuniti v roke in se lotiti dela. Nekaj denarja iz samoprispevka je že, pokopališče je tudi v finančnem načrtu in srednjeročnem planu komunalne skupnosti, marsikaj pa se bo dalo postoriti s prostovoljnimi delom in drugimi oblikami pomoči, pri čemer ni izvzet niti dodatni prispevek.

V Grčaricah pa se lahko pohvalijo, da so brez veliko besed in prekanj pred dnevom mrtvih že skoro dokončali pri pokopališču mrliško vežico. Gotova je toliko, da bi jo v sili že lahko uporabili, ljudje pa pravijo, da se pri tem pač ni treba preveč siliti. Veliko ur trdega dela so vaščani vložili v to, precej dodatnih prispevkov, pomagal je tudi samoprispevek iz krajevnih skupnosti, pomembna pa je bila tudi pomoč posameznih delovnih kolektivov.

Dolenja vas (061) 864...

Po številu telefonskih priključkov smo v občini Ribnica precej na repu slovenskih občin in vsaka pridobitev na tem področju je za naše kraje pomembna. Na območju Ribnice čaka na telefonski priključek nekaj sto, morda celo blizu tisoč občanov, veliko čakajočih je tudi na območju Sodražice in Loškega potoka. V KS Velike poljane prav zdaj priključujejo 50 novih naročnikov, obratuje pa že tudi nova ATC v Dolenji vasi.

Več kot šest let si v Dolenji vasi prizadevajo urediti telefonsko omrežje, zato so telefonijo vključili celo v sedanji samoprispevek. KS Dolenja vas je prispevala pred šestimi leti 400 tisoč din pri gradnji trgovskega lokala, v katerem je tudi nova pošta, Telefonska centrala ima zdaj 300 priključkov, kasneje pa se bo lahko to število še najmanj podvojilo. V krajevni skupnosti je bil lansko leto zgrajen zemeljski kabelski razvod, vodstvo KS pa si je prizadevalo zagotoviti enake možnosti za pridobitev telefona za vse krajanke, tudi v najbolj oddaljenih naseljih. Dogovorili so se za enotno ceno okrog 150.000 din za priljuček, s tem da občani prispevajo 110.000 din (40.000 takoj in 70.000 v desetih obrokih do konca januarja 1987), približno 40.000 din pa je prispevala KS pretežno iz prispevkov združenega dela.

Na novo centralo je bilo konec septembra priključenih blizu 60 starih telefonskih naročnikov, te dni pa priključujejo še 220 novih naročnikov. Številke starih telefonskih naročnikov bodo porabili za najnujnejše primere na območju pošte Ribnica.

Seveda je bilo tudi v Dolenji vasi precej težav, v glavnem zaradi premajhnega števila telefonskih priključkov. Kljub novi centrali in dobri pokritosti KS s telefoni je zmanjkalo vsaj 50 če že ne 100 telefonskih priključkov. Kot povsod pa je tudi tu bilo (sicer zelo redko) nekaj težav s tem, »da drogne bo stal na moji zemlji«, pa tudi kabel po zraku nad zasebno parcelo komu predstavlja preveč živ poseg v zasebno lastnino.

In še kako dobite zdaj Lončarje po telefonu? Na prvih tristo števil v centrali z začetnimi številkami 864 (in obvezno 061 za klice izven ljubljanske omrežne skupine).

Nemška vas

Delo vaškega odbora

Sedanji vaški odbor v Nemški vasi v KS Ribnica deluje od leta 1982 in je bil uveljavljen z namenom, da poživi in sploh prebudi družbene in ostale aktivnosti v vasi. Pred tem vas namreč ni imela pravega odbora.

Že takoj po izvolitvi je VO začel za aktivnostjo ter z voljo in zagnanostjo premagal začetne težave. Leta 1983 smo se aktivno vključili v gradnjo gasilnega doma, kaj že skoraj dokončan in s tem pridobili prepotrebne družbene prostore za sestanke, volitve, zборе in podobno. Sproti smo tudi bolj ali manj uspešno reševali ali vsaj

poskušali reševati vse težave krajanov, ki so se z raznimi problemi obračali na VO. Z našim delom je bila zadovoljna tudi krajevna skupnost, saj smo se vedno trudili, da bi bilo sodelovanje z njo čim boljše.

Žal pa pri reševanju nekaterih večjih in širših problemov ni bilo tako, saj je VO velikokrat pred njimi ostal sam in se je moral znajti kot je vedel in znal. Navajamo samo nekaj primerov:

- Gradnja kanalizacijskega voda za meteorno vodo v dolžini cca 900 m, ki jo je izvajalo VGP iz Ljubljane in tudi finančno pokrilo v celoti, je povzročila VO veliko organizacijskih ter drugih težav in dela. Nastalo škodo na poljih pa smo povrnili lastnikom zemljišč z enoletno zamudo, ker nam KS Ribnica ni mogla zagotoviti minimalnih sredstev v primerjavi z vrednostjo objekta.
- Ko je leta 1983 PTT polagal tel. kabel ob cesti Ljubljana — Kočevje skozi vas nad glavnim cevovodom za pitno vodo, smo se morali zopet sami pogajati s predstavniki PTT. Pridobili smo si pomembno pismeno zagotovilo PTT za nemotena in sploh možna popravila morebitnih okvar na vodovodu. KS ni hotela sodelovati.
- V lanskem letu je »PAP« Ljubljana ob polaganju tel. razvodov v naši vasi nekajkrat brez soglasja prekopal asfaltno cesto. Tako »PAP« kot KS smo na to že večkrat opozorili, vendar ni nikakršnega rezultata.
- Za nami so tudi skoraj enoletna brezuspešna prizadevanja za asfaltiranje cca 1200 m makadamskih poti, za katere bi morali krajanj na nekem ključu 20% od predračunske vrednosti zagotoviti kar pol stare milijarde. To pa je občutno preveč za krajanje, ki so pred leti že finančno sodelovali pri asfaltiranju enega izmed odsekov. Delno že zbrani in vplačani denar pa smo morali krajanom vrniti, ker le-ta ni zadostoval niti za začetek del, čeprav je bila višina prispevka posameznika 100.000.— din.

Ob pridobivanju soglasij za razširitev omenjenih poti, je ob nastalih problemih in sporih z lastniki zopet VO ostal tisti, ki naj bi tudi preko sodišča reševal zahteve KS.

Iz plana za asfaltiranje smo tako izpadli in kot kaže sploh nimamo realnih možnosti, da bi vanj prišli.

Kljub veliki angažiranosti celotnega odbora smo morali tako pred nekaterimi težavami kloniti oziroma smo ostali nemočni. Razumljivo je, da smo pri tem izgubili voljo, saj je bilo naše delo nekajkrat že vnaprej izničeno.

Smatram, da to niso samo naši problemi, ampak bi se morala z njimi spoprijeti širša družbena skupnost. Potrebno bi bilo bolj določiti, kaj je naloga KS in kaj delo vaških odborov. Tako bi bilo sodelovanje lažje in bolj uspešno.

Krajanj, katerim je namenjeno naše delo, pa bi se morali mnogo bolj vključevati v družbene in ostale aktivnosti ter udeleževati načrtovanih akcij in tudi sestankov, ki so žal povsod bolj slabo obiskovani.

Med nami je tudi vedno kdo, ki n. pr. spelje kanalizacijo kar na cesto, pa ga zato nihče ne kaznuje.

Vsi se moramo truditi in skrbeti, da bomo lahko uresnili naše skupne interese.

F. Č.

V Loškem potoku

Družabno srečanje starostnikov

Lep sončen dan, nedelja, zadnji dan avgusta. V osnovni šoli v Loškem potoku so se zbrali krajanj iz vseh vasi, stari 80 ali več let. Povabila jih je krajevna organizacija Rdečega križa Loški potok v sodelovanju s KS Loški potok. Mladi člani Rdečega križa osnovne šole so nastopili z veselo točko. Vse zbrane je pozdravila tudi predstavnica Občinske organizacije RK Ribnica in ob tej priliki podelila štirim dolgoletnim aktivistkam v imenu Republiške organizacije Rdečega križa srebrni znak RK kot priznanje za njihovo požrtvovalno delo v Rdečem križu.

Ves čas je držal moralo na višku s harmoniko v roki in s pesmijo na ustih prijeten učitelj glasbe iz osnovne šole v Loškem potoku. Vse to je slišati tako togo in vsakdanje, pa vendar ni bilo tako. Starejši občani, in kar precej jih je bilo še iz prejšnjega stoletja ali pa prav z roba, torej starih 86 let, so se prijetno sprostiti in vsi skupaj prepevali stare slovenske narodne pesmi. Začeli pa so seveda s tisto »Moj sončni Loški potok«. Marsikatera pesem je bila tudi pravtežka, pasjo jo speljali do konca. Med njimi je bil prav tako aktiven in veselo razpoložen 82 letni rojak, ki je prišel na obisk iz Amerike. In še so krepki, saj so se še kar hitro obračali po taktih veselih valčkov.

Ni jih bilo toliko kot prejšnje leto, vendar pa so si zvečer, po prijetno preživetem popoldnevu, obljubili, da se bodo drugo leto, če bo le vse po sreči, spet srečali.

In tudi v Ribnici

Jesen je že prišla, vendar je to sobota, 4. oktobra, tako lepa in sončna. Verrjame, da je ta dan posijalo sonce tudi v jeseni življenja naših najstarejših občanov, ki so se odzvali vabilu organizacije Rdečega križa Ribnica in prišli na srečanje. Povabili smo vse krajanje, ki so stari 80 in več let iz območja Ribnice, Dolenje vasi, Velikih Poljan in dela Svetega Gregorja. 220 vabil smo našli. Mogoče je, da smo koga prezrli, saj je nemogoče narediti popoln seznam. Zato se opravičujemo in za naprej naj velja vabilo vsem, vrstniki naj si med seboj dajejo korajžo. Prijetno ste nas presenetili, dragi starejši krajanj, saj vas je prišlo kar 50.

Zbrali smo se v jedilnici vrta v Ribnici. Kuharice so rade volje še za nas pripravile malo več malice, tovarišice so pripeljale otroke in s programom so nam pokazali, kaj vse že zmorejo. Kako se razumejo najmlajši z najstarejšimi! Tovarišica ravnateljica nas je popeljala na ogled vrta. Za mladino Franca Jožefa je bilo to pravo doživetje, saj niso imeli nikoli možnosti spoznati, kaj je to vrtec. Ob kozarčku vina smo se prijetno pomenkovali. Srečali so sesošolci, ki se niso videli že od šolskih dni. Dokazali smo, da tudi invalidski voziček ni ovira. Z dobro voljo je vse lahko. Veliko veselje nam je napravila tudi godba na pihala, saj so nam fantje in dekleta izvedli pravi koncert pod oknom.

Lahko rečem, da je bilo lepo, da smo osrečili naše starostnike. Gotovo se lahko tudi v njihovem imenu zahvalimo vsem tistim, ki so pripomogli k temu pristrčnemu doživetju.

Nada Lavrič

Požarna varnost — naša skupna skrb

Velika škoda, ki je v času, ko bijemo bitko za stabilizacijo našega gospodarstva težko nadomestljiva, je lahko usodna za družbo kot za posameznika. Posledice so težke, družine ostanejo brez doma, delavci brez tovarn oziroma delovnega mesta, kmetje brez posestva itd. Pogosto je ogroženo tudi človeško življenje.

Znova se potrjuje dejstvo, da sprememb v zavesti ljudi, kolektivov oziroma celotne družbene mogoče doseči z eno samo manifestativno akcijo,

predavanjem ali pregledom, z večletno dejavnostjo, ki naj postopoma vpliva na oblikovanje človekove osebnosti, njegovih kulturnih navad in vrednot.

Razmere na področju varstva pred požari so takšne, da se bo moral krog odgovornih in zainteresiranih za boljšo požarno varnost razširiti in postati številnejši. Vsi subjekti naše samoupravne socialistične družbe se morajo zavedati, da je borba za boljšo požarno varnost pomembna pri razreševanju gospodarsko ekonomskih težav v okviru stabilizacijskih prizadevanj naše družbe.

Ugotovitve stanja na področju požarnega varstva in sklepi Zvezne konference SZDL kot tudi Izvršnega sveta SFRJ in SR Slovenije zavezujejo vse, da nenehno bijemo boj za boljšo požarno varnost, da s skupnimi močmi organiziramo akcijo in aktivnosti namenjene človeku, za njegovo usposabljanje in zavest, da je požarna varnost odvisna od njega samega, njegove us-

posobljenosti za obrambne in samoozaščitne naloge. Glede na opisana dejstva je občinska gasilska zveza Ribnica sprejela sklep, da se v okviru akcije požarnega varstva in NNP-86 organizirajo problemske konference na temo »v vsako delovno organizacijo gasilsko društvo ali gasilsko enoto«. Nosilec in sklicatelj problemske konference v krajevni skupnosti je SZDL, ki v sodelovanju s predstavniki gasilskih organizacij, sveta za SLO in DS pri SZDL, požarne inšpekcije, stanovanjske skupnosti in sindikalnih organizacij pripravi organizacijo posvetov, ki bodo v posameznih KS in OZD. KS naj zagotovi navzočnost predstavnikov KS, občanov in delovnih ljudi, predstavnikov OZD, hišnih svetov in drugih organizacij. Problemska konferenca naj vzbudi pri delovnih ljudeh in občanih večjo skrb za preprečevanje nevarnosti požarov. Ta prizadevanja naj postanejo naša in njihova trajna dolžnost in del splošne

človekove kulture. Pri tem naj sodelujejo vsi, ki so odgovorni za zaščito ljudi in premoženja v OZD, v KS, v stanovanjskih skupnostih, v obrtnih delavnicah, v kmečkem in gozdnem gospodarstvu, v hišnih svetih in v družbenih dejavnostih. Tudi geslo »NIČ NAS NE SME PRESENETITI« nas obvezuje, da nenehno skrbimo za boljšo požarno varnost.

Analiza požarne problematike v združenem delu naj bo navodilo in napotilo vsem, ki so odgovorni za požarno varnost, odgovorni v najrazličnejših panogah našega gospodarstva in družbeno političnega dela. V številnih požarnih primerih preteklih let lahko najdemo tudi opomin za požarno nevarnost, ki preti tudi njegovemu lastnemu podjetju, obratu ali kolektivu kot tudi enot občanu v KS.

Da bi prišli do aktualnih pokazateljev stanja požarnega varstva v posameznih OZD, bomo na problemskih konferencah preko udeležencev konference predstavili predvsem tisto problematiko, ki zaviralno deluje na uspešno požarno varnost, osvetili vse negativne pojave in vzroke, ki so v ZD in da zaradi teh lahko pride do požarov in drugih nesreč. Seznanili se bomo s požarno varnostjo v okolju, v katerem živimo in delamo s posebno oceno nepravilnosti kot potencialnih požarnih nevarnosti.

Edo Tanko

Turizem smo ljudje

Slovenija
Moja dežela.

Bernarda Hren med svojimi

Po daljšem času nam je uspelo v razstavnih prostorih Doma JNA v Ribnici »pripeljati« umetnico Bernarda. Slikarko prečudovitih slik rož, Pirana, metuljev in ostalih pejsažev nam je ob živi prisrčni besedi sama razodela kako to riše — slika. Preprosto je to tehniko imenovala, ameriška retuša. Ravno s tem načinom slikanja ji je pri obiskovalcih uspelo pričarati svet cvetlic, del narave katero vsak nosi pri srcu.

Ob slikah so stali in zopet postali, se pogovarjali mlajši in starejši in nikakor se niso mogli oddaljiti od slik. Vsi so si bili enotni, lilija je res lilija samo še vonj cvetja je manjkal, da bi lahko kar doma v vazi večno stala.

Pa jesenski list, ki je čakal, da se vsi obiskovalci odstranijo, da odpade in se počasi z žarki sončnega zahoda pridruži ostalim ob drevesu. Umetnico je predstavil ob otvoritvi »naš« kulturnik Stane..... ob verzih Tomaža Boleta. Upajmo, da bo naša Bernarda pogosteje prišla med svoje drage in nam zopet pričarala svet narave za katero se dobesedno razdaja in zanjo živi.

Ob koncu se bi v imenu Bernarda zahvalil Kulturni skupnosti Ribnica za vzorno organizirano razstavo, Industriji stavbnega pohištva INLES in Kovinski industriji RIKO, obadva iz Ribnice, pa za finančno pomoč pri izdaji Kataloga.

Vid Vilfan

Čebelarjem in občanom ribniške doline

Pripravljamo izčrpno kroniko Čebelarskega društva Ribnica. Te ga cilja pa ne bomo mogli v celoti doseči, ker je izgubljen oziroma uničen prav ves arhiv in druga dokumentacija. Zato prosimo vse čebelarje Ribniške doline in Slovenije, ki so imeli kake zveze s čebelarstvom v Ribniški dolini, da nam pri tem odgovornem kulturnem delu pomagajo najti razne zapiske, literaturo, pripovedovanja starejših ljudi in vse, kar se nanaša na čebelarstvo v Ribniški dolini.

Pri tem bi radi z vašo pomočjo razsvetlili čas pred prvo svetovno vojno (v bivši Avstriji) in čas med obema vojnama (v stari Jugoslaviji). Zelo bi nam koristili podatki o nekdanjih funkcionarjih Čebelarske podružnice Ribnica (ustanovljene 26. februarja 1905 leta). Tu bi lahko omenili tudi gospodarstva, ki so nekdanj imele čebele, pa jih sedaj nimajo več.

Za vsak podatek, ki nam ga boste posredovali, vam bomo nadvse hvaležni, v kroniki pa bomo še posebej omenili vaš prispevek in se vam javno zahvalili.

Vse podatke in razgovore zapisujeta in zbirata tov. France Gradišar, Ribnica Prešernova ul. št. 25 in Franc Levstek, Ribnica Prijatelj trg 5.—

Čebelarsko društvo Ribnica

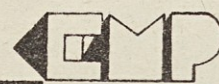
Ljubiteljem zborovskega pētja

Mešani pevski zbor KUD Gallus iz Ribnice vabi k sodelovanju nove člane in članice. Zaželeni so predvsem moški glasovi.

Torej, če radi poijete, pridružite se nam. Vaje so vsak torek in četrtek ob 19. uri v osnovni šoli (nova stavba, 3. nadstropje).

REŠETO

Glasiło Socialistične zveze delovnega ljudstva Ribnica. Izhaja enkrat mesečno oziroma desetkrat letno v nakladi 4.000 izvodov. Ureja uredniški odbor v sestavi: France Grivec, odgovorni urednik, Stane Kromar, glavni urednik, Karel Oražem, Viktor Pogorelec, Ivan Petrič, Alojzija Zakrajšek, Janez Mihelič, France Lapajne, Stanko Rus, Janez Bambič, tehnični urednik: Uroš Bregar. — Uredništvo: OK SZDL Ribnica, 61310 Ribnica, Šeškova 14, telefon 861-274 ali 861-067. — Priprava za tisk: DIC— TOZD Grafika Novo mesto, Tisk: Tiskarna Novo mesto.

ELEKTROMECHANIKA —
SERVIS

GOSPODINJSKIH
IN DRUGIH
ELEKTRIČNIH
STROJEV

marjan peterlin
dolščaki 10, rob,
tel. (061) 781-456

Sprejem naročil od 7. do 9. in od 14. do 16. ure.
Po želji pridem tudi na dom, dopoldne ali popoldne, najkasneje v 3 dneh